

Brassói Lapok

XL. évfolyam
198 szám.

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1934. évi szeptember 1

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadó hivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK CSIKSZEREDÁT!

Igy készül a háború

Egyre gyakrabban hangzik el ez a felkiáltás: háború lesz...

Csak hogy háború nem csupán lesz: a háborút csinálják is. És az emberek tudatlansága, intelligenciájának ernyedése pedig fő segítsége a „sirjukban is megátkozott gazok”-nak. Ha az emberek kezdenek belenyugodni az elháríthatatlanba, aminek elementáris volta: köz-hely, tehát nem igaz, ha már okos aforizmákat cinikuskodnak róla, akkor a háborúcsinálás egy fontos akadálytól szabadult meg, vigan dolgozhat.

Dolgozik is, majdnem úgy, mint 1914 előtt. A „Temps”, a francia külügyminisztérium felhivatalosa leplezi le ezt a buzgó háborús hangulatsinálást egy igen megszívlelni való cikkben. Az egész sajtó, ugyebár, teli volt az utóbbi napokban hírekkel, amelyek az orosz-japán helyzetet olyannak tüntették fel, hogy a veszedelem közvetlen kitörése előtt áll. Szó volt egy japáni ultimátumról. Azután arról vezércikkkeztek, hogy a szovjetkormány adott át ultimátumot a keletkínai vasút hivatalnokainak letartóztatása miatt. Aztán jött az angol-japán titkos szerződés híre. Mindezeket megcáfolták rögtön. De azért el-mélkedtek ezekről a rémhírekről; kezdtek az embereket megszoktatni rá: úgyis kitör a háború.

Hiszen a helyzet elég feszült ott a távol Keleten. A hatalmak éppen azért dolgoznak gözerővel egy keleti Locarno megkötésén és Szovjetországnak a Népszövetségbe való belépésén, hogy ha ez az összekapás ott a távoli Keleten mégis megtörténne, akkor ez a háború ott elszigetelhető legyen, ez a mérkőzés egy békétartásra elszánt és lekötelezett világgal találja magát szembe. Csak hogy Hitlerország egyetlen mekedését a bajból ott látja, hogy a Keleten háborúba keveredett Oroszországot háttámadja, amiből okvetlenül világháborúnak kell kifejlődni. Japán is úgy áll, hogy egy elszigetelt orosz-japán háború kockázatába alig mer bele-menni, ez hosszú háború lesz, azt pedig nem bírja másként, csak úgy, ha az egész világ háborút visel. Akkor Japánnak is mindegy, meddig tart. Ezért Németország és Japán azon dolgoznak, hogy megnehezítsék a keleti Locarnot és Oroszország belépését a Népszövetségbe. Talán sikerül pánikot kelteni, még mielőtt a diplomáciai akció befejeződik, talán sikerül a háborút megcsinálni. Errevalók a rémhírek.

A „Temps” egy cikkben, amelynek a címe: „Német cselekvések világszerte” figyelmeztet rá, hogy ezek a háborúcsináló hírek olyan angol lapokból kelnek világgá, mint például a „Daily Express”, amelyről tudjuk, hogy Hitleréket szolgálja. A híreket ezek a lapok Karbinból, Mandzsuriából kapják. Karbinban pedig egy nagy apparátussal dolgozó német hírszolgálat telepedett le, amelynek vezetője egy eddig Németországban élt fehér-orosz pártvezér.

A rémhírek közt, amelyeket a német-orosz karbini központ világgá ereget, ilyenek olvashatók: Egy orosz parti erőd tüzelt egy japáni hadihajóra; egy ezredes és egy katona halott. Hetek múlva kiderül, hogy nem orosz erőd tüzelt, hanem tungaz rablók és csak egy matróz halt meg. De az izgalom meg volt és a mélymellhangú felháborodás megmarad, mintha csakugyan erőd tüzelt volna az ezredesre...

Prohászka Oszkár prizrendi osztrák-magyar konzul volt a balkánháború

Mintegy 1000 Maniu-párti politikus jelenlétében megkezdődött a szovátai gyűlés

13 megyei tagozat elnökével képviseltette magát — Felvonultak a Maniu-fü regái és besszarábiai megyék is

Zárt ajtók mögött folyik a tanácskozás s a határozatot vagy Szovátán, vagy Badacsonyban nyújtják át Maniunak

Bukarest, augusztus 31.

Popovici Mihály, aki tudvalevőleg Maniu és Vajda között közvetít, szerdán este váratlanul Bukarestbe érkezett. A volt pénzügyminiszter a késő éjjeli órákig tárgyalta Maniuvál Athenée Palace belakásán. Bukarestből Eforiára utazik Popovici, hogy informálja Mihalachet eddigi tárgyalásainak eredményéről.

Maniu a fővárosból Badacsonyba megy. Ottan fogadja a szovátai gyűlés küldöttségét, mely ünnepélyes formában átnyújtja neki a megszavazott határozati javaslatot.

Bukaresti nemzeti-parasztpárti körök véleménye szerint Szovátán semmi olyan

nem fog történni, ami a párt helyzetét károsan befolyásolná. A határozati javaslat egy kritikai és egy konstruktív részt fog tartalmazni: leszögezi Maniu álláspontját az alkotmányos kérdésekről, ugyanakkor megállapítja azt a programot, amit a pártnak a jövőben követnie kell.

A szovátai gyűlés követelni fogja az alkotmány társadalmi és gazdasági vonatkozású módosítását.

A határozati javaslat kifejti azokat az okokat is, melyek a pártot arra készítik, hogy a polgári pártok balszélén foglaljon helyet.

gozat teljes csatlakozását jelenti.

A tippverseny Maniuek javára dől el: 13 erdélyi megye elnökével és teljes tisztikarával képviselteti magát az értekezleten.

MANIU-GARDA AZ OKIRÁLY-SÁGBÓL

A regái megyék is erősen képviselve vannak. Romanból, Ramnicul Saratból, Covurluiból, Prahovából népes küldöttségek érkeztek. Jasiból maga az elnök is eljött.

Covurlui-megyéből az egész Maniu-gárda felvonult Simionescu gárdaparancsnokkal az élén.

Besszarábiából három megye képviselteti magát. A volt nemzeti-parasztpárt dignitáriusok közül jelen vannak: Radulescu-Mehedinti Oltenia volt tartományi kormányzója, Moldovan Valér, Pop János, Moldovan Gyula, Pop Ghița és Dobrescu Aurél volt alminiszterek.

Bár a gyűlés délután 2 órakor megkezdődött, a vendégek állandóan érkeznek. A rendezőség 500 meghívót bocsátott ki, ezt a számot azonban jóval túlhaladja a megjelentek nagy tömege.

Feltűnést keltett Popovici Mihály távollémaradása, Szovátán arra magyarázzák a volt pénzügyminiszter magatartását, hogy ő egyelőre a pártvezetőség hivatalos álláspontját képviseli és nem akarja semmiképpen befolyásolni a gyűlés menetét.

Izgalmas tippverseny a Medve-tó partján

Szováta, augusztus 31.

A megyei küldöttségek egyrésze már a szerdai nap folyamán megérkezett Szovátára. Több mint százra tehető a volt parlamentárok és prefektusok száma, akik csatlakoztak a „szovátai program”-hoz és jelenlétükkel is kifejezésre akarják juttatni Maniu-párti érzelmeiket. A csütörtök délelőtti vonatok tömegesen hozták a gyűlés résztvevőit az erdélyi megyékből és a különböző tartományokból, úgy, hogy az aránylag csöndes fürdőhely mára már elvesztette régi, megszokott jellegét. Igen sok megyei tagozat autóbusszon küldte delegátusait Szovátára. A ko-

lozsvári meghívottak például hat zsúfolt autóbusszal érkeztek.

A vendégeket Lázár Illés és Boila Zakariás fogadják. Elszállásolásuk az előre megállapított terv szerint történik.

Kevés a falusi delegátus. A jelenlevők nagyrésze városi és falusi intellektuel: ügyvéd, orvos, pap, tanító.

Eddig mintegy 1000 maniuista politikus érkezett Szovátára. A rendező-bizottság tagjai a fölétt levő terraszról nézik a járművek érkezését és találgatják: milyen megyék érkeznek s vajjon eljön-e velük a tagozati elnök is? Ez ugyanis azért fontos, mert az elnök jelenléte a ta-

idején, amikor a monarchia a világháborút csinálta és Prohászka szegényre az osztrák külügyminiszteri sajtófőnök hírszolgálat irodája ráfogta, hogy a szerbek — sterilizáltak. Ezt olyan tökéletesen csinálták — már a hivatalos hazudozást —, hogy a legnagyobb féltálatos lapok hosszan táltatták fel; hosszú időn át, a Ballplatzról, az akkori külügyi sajtófőnök irodájából kapott adatok alapján ezt a borzalmasan barhár diplomata-sértést. A Pester Lloyd hónapokon át közölt róla tudósításokat Bécsből és Belgrádból. A Budapesti Hírlap vezércikk helyén közölte a prizrendi konzulátus dragománjának a nyilatkozatát, amelyben részletesen elmondott mindent, még azt is, hogy kiabált szegény Prohászka.

Prohászkanak csakugyan konfliktusa támadt a prizrendi szerb helyőrség parancsnokával, egy főhadnaggyal, aki

elég neveletlen volt. A konzulnak azonban egyéb baja nem történt, minthogy néhány órára bezárták a pincébe.

Prohászka még soká Belgrádban maradt, aztán valahova nyomtalanul eltűnt. Nem szabadott neki mutatkozni, míg a felhivatalos lapok fújták a megcsontást.

És akkor nem akadt lap, amely leközölte volna, hogy semmi baja sincs. Nem hitték el. Lehetetlennek tartották, hogy a külügy sajtófőnöke ilyen borzalmas mesét feltaláljon, ha nem igaz. Akkor még nem tudták az emberek, hogy ez a háború, amikor készítik... Csak 1914-ben történt, hogy Nagy Endre autótűt tett a Balkánon és a legelterjedtebb magyar lapban közölte le a tudósításait és akkor Prizrendbe is eljutott. Prizrendi cikkében megírta apróra, mi történt Prohászkaival, hogy zárták a pincé-

be, megírta, hogy a megcsontítási meséből egy szó se igaz. De akkor már senki se figyelt rá, Prohászka megtette a maga dolgát, a felháborodás megvolt, akár ha megcsontították volna és a háború nemsokára kitört ugyanis.

Megállj, megállj, kutya Szerbia — öt korona. Tudniillik öt koronát kapott ezért a szövegért egy akkoriban ismert nevű humor-újságíró. A háború után megtalálták a bécsi hadügyminisztérium archivumában a számlákat háborús, lelkesítő dalszövegekről, népdalokról, amelyeket ez a humorista, darabját öt koronáért szállított a hadvezetőségnek. Voltak köztük még tartaléklapok olyanok is, amelyek nem kerültek forgalomba.

Igy csinálták a háborút 1914-re az osztrákok és így próbálnak most is Hitlerék. Mert a háború nem lesz, ha nem csinálják.

A távolmaradt maniista érzelmi politikuskok közül egyébként igen sokan táviratilag jelentették be csatlakozásukat.

ALLANDÓ BIZOTTSÁGOT ALAKÍTANAK A SZOVÁTISTÁK

Ma délelőtt az a hír terjedt el Szovátnán, hogy pénteken reggel ideérkezik Maniu. Tiszteletére ugyanis diszvacsorát rendeznének, melynek keretében átnyújtának neki a gyűlés határozatát. Mivel ezideig hivatalos nyilatkozatot nem adott ki a gyűlés rendezőse, az a föltevés látszik valószínűnek, hogy Maniu a fővárosból Badacsonyba utazik és ott veszi át a megszavazott határozati javaslatot.

Amint jól informált körökből értesülünk, a határozatnak igen fontos pontja lesz

egy párton felülről, állandó jellegű bizottság létesítése, melyben minden megye 1—1 taggal képviseltetné magát. Maniu régi kipróbált hívei foglalnának helyet ebben a bizottságban, lehetőleg a tagozati elnökök, vagy a pártszervezetek más tekintélyes tagjai.

„MI ESZMÉKÉRT KÜZDÜNK”...

Alkalmunk volt megszólaltatni Maniu egyik Szovátnán tartózkodó benfentes emberét. A következőket mondotta:

— Nem a Maniu-ügyben megfogalmazásra kerülő tiltakozáson van a hangsúly. Mi eszmékért küzdünk és ezt akarjuk a szeptember 9-iki végrehajtó-bizottsági ülésen is kifejezésre juttatni.

Mindenekelőtt az alkotmányos helyzetet kell tisztázni. Ez elengedhetetlen követelmény, ha nyílt sisakkal akarunk az alkotmányos tényezővel érintkezni.

— Maniu—Vajda kibékülése csak másodsorban érdekel bennünket. Egyébként nem hisszük, hogy sikerrel járhatna Popovici Mihály kezdeményezése. Szováta mindenesetre fordulópont lesz belpolitikai életünkben. Jelentősége messze túlmutat, már a pártkereteket s ha akciónk sikerrel jár, annak nemcsak mi, de a többi alkotmányos alapon álló pártok is hasznát fogják látni.

A gyűlésen Moldován Valér dr. elnököl. Zárt ajtók mögött folynak a tanácskozások. A sajtó részére csak az este folyamán adnak ki hivatalos közleményeket.

Csendes beszélgetés Vajdával

a szováti hadszíntér szomszédságában

Marossárpatak, augusztus 31.

Mialatt Szovátnán tanácskozássra ülnek össze a maniista „karok és rendek”, a fürdőhelytől alig 30 kilométerre Vajda Sándor nyaraló fiának, Vajda Mircea mérnöknek gyönyörű fekvésű, csendes, csaknem kihaltak tetsző kastélyában.

Mivel foglalkozik Vajda, hogyan él, min gondolkozik a ma már szimbolikus értelmű Szováta szomszédságában, miként van felkészülve az esetleges támadásokra, hogyan látja a nagy kibontakozást, aminek előbb-utóbb el kell következnie? Ezek a kérdések izgatják az újságírókat, amikor bejelentik magukat a volt miniszterelnöknek.

HÁROM NEMZEDÉK...

A sárpataki kastélyban, Vajda szobájának tőszomszédságában, öreg ferenczjóska-szakállas úr szórakozik: a volt miniszterelnök édesapja. Kártyát vet, talán arra kíváncsi, fiából mikor lesz megint miniszterelnök. Szíves hangon tessékkel beszél, ahol íróasztalánál Vajda Sándor dolgozik, míg a harmadik szobában Vajda Mircea mérnök foglalkozik tanulmányaival. Három nemzedék, három egymásbanyúló szobában.

Vajda Sándor íróasztalán testes könyvek fekszik. Csaknem felét kiolvasta már. Rápillantok a címlapra: Székfi Gyula „Három nemzedék és ami utána következett.” Szováta jut eszembe... vajjon mi fog utána következni?...

„NEM ÖRDÖNGÖSSÉG EZ, CSAK POLITIKA”

A legidősebb kérdés tessék fel: elmegy-e, elnök ur, Szovátra?

Rejtélyes mosoly és már következik a válasz:

— Nem mehetek el Szovátra, mert nem hivat meg. Azt hirdetik, hogy nemzeti-parasztpárti értekezlet lesz ott. Már pedig én is tagja volnék a pártnak... Mégsem hivat meg.

— Van azért nálam egy egész halom meghívó (és már mutatja is őket), hieim kapták, akik szintén nem mennek el... Nem mondhatnám azonban, hogy teljesen érdektelenül nézem ennek a csoportnak a készülődéseit.

Ime itt van másolatban a gyűlés megnyitóbeszéde is. Nem ördögösség ez, csak politika...

Fiatalos arcszínét meghazudtoló öreges sóhajba torkollik a mondat. Aztán így folytatja:

— A baj ott van, hogy az idő elrepült felettem. Ha nem lennék régi törzstisztje

pártomnak, ha csak főhadnagyi, vagy kapitányi rangot viselnék, talán hivatalosan is elmentem volna Szovátra, hogy elmondjam mondanivalóimat... Fiataloknak való az ilyen szereplés.

„KIJÖVÜK AZ ERDŐBŐL!”

— Tervei?

— Egyelőre addig maradok az erdő között, ameddig lehet. Nagy élvezet ez így élni telefon, rádió és gramofon nélkül. Sajnálom barátaimat, akik Eforián halálra dolgozzák magukat...

Hirtelen felkapja a szót:

— De nincs messze az idő, amikor ki-

jövök az erdőből, ismét jellepek a tribünre és

szélnék ereszték néhány „bombát”. Robbanni fognak, ezt már most kije-lenthetem.

Az interjú végetért. Elmenőben még figyelmeztet Vajda, hogy mossam meg kezeimet, mert a kastély két cselédje vörhenyben megbetegedett.

— Én is „mosom kezeimet” — jegyzi meg tréfásan.

Az erdőből kakukzó hallszik. Délután 3 óra. Szovátnán most dörögnek meg az első szónoki ágyuk.

Izgalmak Ausztriában

A Magyarbarát Osztrákok Szövetsége felszólította az osztrák kormányt, hogy Burgenlandot adják vissza Magyarországnak

A jugoszláv kormány hivatalosan megcáfolta a Reichspost híré a jugoszláv-német szövetségről — Ismét kivégeztek egy nemzetiszocialista felkelőt Ausztriában

Bécs, augusztus 31
A Magyarbarát Osztrákok Szövetsége felhívást bocsátott ki, amelyben felszólítja az osztrák kormányt, hogy a Magyarországtól elcsatolt Burgenlandot adják vissza Magyarországnak. A felhívás hosszasan ismerteti Burgenland elcsatolásának történetét és kimutatja, hogy az elcsatolt 4000 négy-szög kilométer terület mindig magyar birtok volt

és az ottlakó németnyelvű lakosság a pragerok vendégszeretetéből talált otthon.

A nagynémet párt is a nemzeti-szocialisták szolgálatában állott

A feloszlott parasztszövetség ellen

indított vizsgálat során az a gyanu merült fel, hogy a nagynémet párt is összeköttetést tartott fenn a nemzetiszocialistákkal.

Hampel Landbund képviselő, akit néhány nappal ezelőtt tartóztattak le, vallatása során erre vonatkozólag igen fontos adatokat juttatott a hatóságok kezébe.

Szerdán a rendőrség őrizetbe vette dr. Nepola és báró Haut parasztszövetségi képviselőket,

miután behíányosodott, hogy résztvettek a parasztszövetség és a nemzetiszocialisták közötti megegyezés előkészítésében.

tálja a jugoszláv cáfolatot és örömdetes jelenségnek minősíti, hogy a jugoszláv kormány igyekszik megcáfolni osztrák-ellenes magatartását. A lap ama reményének ad kifejezést, hogy

a jugoszláv kormány ezután meg-gondolja, hogy területén pártfogásba vegye az Ausztriából elmenekült nemzetiszocialistákat.

A lap végül bejelenti, hogy

módjában van a nemzetiszocialisták Ausztria elleni készülődéseiről újabb adatokat nyilvánosságra hozni és hogy ezeknek az adatoknak közlését legközelebb cikksorozatban kezdi meg.

A varasdi gyűjtőtáborban tegnap 11 nemzetiszocialista internált jelentkezett a jugoszláv parancsnokságnál és kérték, hogy adják át őket Ausztriának, mert semmi részük sem volt a felkészítésben. A jugoszláv hatóságok eleget tettek a kéréseknek és a 11 embert Maribornál átadták az osztrák határőrségnek.

Seitz dr.-t nem helyezték szabadlábra

Nemrégiben a világsajtót bejárta az a hír, hogy Seitz dr.-t, Bécs volt szociáldemokrata főpolgármesterét, akit a februári forradalom leverése után tartóztattak le, szabadlábra helyezték.

Illetékes helyen most megcáfolják a Seitz dr. szabadlábrahelyezéséről szóló híreket azzal, hogy a volt főpolgármestert betegsége miatt szanatóriumba szállították, ahol azonban állandó rendőri felügyelet alatt áll.

Ismét kivégeztek egy nemzetiszocialistát Leobenben

Szerdán este hirdették ki az ítéletet a sankt-galleni nemzetiszocialista felkelők bűnperében.

A katonai törvényszék Ebner Ferencet köztársasági halálra, Schitz Flóriánt és Berger Pált életfogytiglani, két vádlottat 20—20 évi, kilencet 10 évi, egyet 2 évi, egyet pedig 1 évi sulyos börtönrre ítélte.

A halálraítélte Ebner Ferencnek a köztársaság elnöke nem adott kegyelmet és az ítéletet éjjélkor végrehajtották.

A bécsi katonai törvényszék ugyan-csak szerdán hirdetett ítéletet a kancellári hivatalt elfoglaló nemzetiszocialista terroristák újabb két szereplője

felett. Krapatz Armin börtönkást és Wolfel Ottomár pincért 15—15 évi sulyos börtönrre ítélték.

Jugoszlávia hivatalosan megcáfolja a Reichspost híré.

Belgrád, augusztus 31

Az Avala-távirati iroda hivatalos közleményt adott ki, amelyben megcáfolja a Reichspostnak azt a híré, hogy Jugoszlávia megegyezést kötött Németországgal Olaszország és Ausztria ellen.

A közleményben megcáfolják azt is, hogy az osztrák nemzetiszocialista menekülteket Jugoszlávia kivételes elbánásban részesíti.

A Reichspost mai számában komment-

Elfogták a semmeringi gyilkost

Bécs, augusztus 31.

Beszámolt a B. L. arról, hogy pár nappal ezelőtt a semmeringi országúton hol-tan és kifosztva találtak rá a járókelők Jónás Emil magyar származású mérnökre és Wessely Emília uriaszanyra. A megindult vizsgálat minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a mérnök és az uriaszony rablótámadásnak estek áldozatul.

A bécsi rendőrség szerdán éjszaka hosszú hajsza után elfogta Fleischer Frank 21 éves munkást. A fiatalember kihallgatása alkalmával minden kertelés nélkül bevallotta, hogy a rablógyilkosságot ő követte el egy kölcsönkért revolverrel. A gyilkosság után — mondta Fleischer — teljesen kifosztotta a még élő, de már halálukban vergődő áldozatainak ruháját, a fegyvert elástá és elmenekült.

Újabb kémkedési per a kolozsvári hadbírószágon

Kolozsvár, augusztus 31

A hatodik hadtest hadbírószága csütörtökön kezdte tárgyalni Kato Kornéliának a nagyváradi bejelentő hivatal volt tisztviselőjének kémkedési perét. A vádirat szerint Kato Kornélia, férje Kato József asztalosmester és Wallenstein Gyula ügynök tizenegy ízben tettek kémjelentést a magyar kémiszolgálatnak, különböző adatokat szolgáltatva.

A csütörtöki tárgyaláson Kato Kornéliát hallgatták ki, aki részben beismerő vallomást tett. Kato József és Wallenstein vallomásaiból az derül ki, hogy a két férfit az asszony ugratta be a kém munkába. Szerepük az volt, hogy a Kato Kornélia által szerzett adatokat Budapestre juttassák.

A tárgyalást csütörtökön délután is folytatták, ítélet péntekre várható.

György angol herceg rövidesen felhagy a legényélettel

Salzburg, augusztus 31.

A Salzburgban nyaraló György angol herceg és Marina görög hercegnő nem sokára visszatérnek Londonba és ott tartják meg esküvőjüket. A hercegi pár násznagya a welszi herceg lesz.

Ez a házasság egyébként, a természetszerűleg velejáró különböző kellemetességek mellett, még komoly anyagi hasznót is jelent György hercegnek.

Abból az alkalomból ugyanis, hogy a herceg az agglagények sorából a nők emberek sorába lép — felemelik a fizetését. Az eddigi 10 ezer font helyett ezután 15 ezeret fog kapni.

Szerencsés számok

Az állami osztálysorsjáték mai húzásának eredményei:

60 ezer lejt nyert: 7279, 2246, 13304.
40 ezer lejt: 76705, 35875, 66979, 55161.
20 ezer lejt: 59576, 40216, 56379, 45012, 9779, 78298, 34834, 35316, 5537.
15 ezer lejt: 2268, 2513, 5392, 66713, 13091.
10 ezer lejt: 66694, 49622, 8976, 5365, 73764, 38302, 20736.

Berde Mária nyelvvizsgálója

Kultur történelmi dokumentum
1934-ből

Marosvásárhely, augusztus 31.

A kisebbségi tantervek nyelvvizsgálója már lezajlott... Eredmény még nincsen ugyan, nem lehet tudni, hogy hány kisebbségi egzisztenciát semmisítettek meg, de a nyelvvizsgák nyomán sok olyan epizód látott már nyilvánosságot, amelyek kellő megvilágításba helyezik a nyelvvizsgarendszert.

Íme egy újabb belőlük:

Nemcsak Erdélyben, de a határokon túl is jól ismerik R. Berde Máriát, a nagyenyedi származású kitűnő magyar írónt, aki éveken keresztül Marosvásárhelyen élt, ahol a Kemény Zsigmond Társaság alelnöke is volt.

R. Berde Mária, akinek igen sok része van a román-magyar kulturközeledés kiépítésében, egy marosvásárhelyi középiskolában tanított, majd innen a múlt évben Nagyváradra helyezték át szintén tanárnői minőségben.

A pár héttel ezelőtt lezajlott nagyváradi nyelvvizsgán Berde Máriának is meg kellett jelennie. Berde Mária azzal az eredménnyel jelent meg a vizsgán a bizottság előtt, amelyet éppen a román-magyar kulturális kapcsolatok építése körül szerzett érdemeiért kapott.

A vizsgáztató bizottság azonban úgy látszik, nem hatódott meg, mert a különben románul kitűnően beszélő és író íróntól azt állapították meg, hogy nem tud románul, nyelvtani hibákat csinál. Lehet, hogy el is bukott.

Ebben a hangulatban, a nyelvvizsgák nyomasztó és idegekre menő torturája után Berde Mária pihenőre Nagyenyedre utazott.

Ít érte utol Jorga Miklós levele, amelyet nagyváradi címéről továbbítottak utána.

Jorga Miklós, aki jelenleg Valeni de Munteban, szabadegyetemen tanít, arra kérte a kitűnő írónt, hogy irodalmi folyóiratába egy román cikket írjon, a román-magyar kulturális kapcsolatról.

Berde Mária érthetően, a nyelvvizsga izgalmainak hatása alatt, nem volt olyan hangulatban, hogy cikket írjon és ezért udvarias lemondó levelet írt Jorga Miklósnak, amelyben megírta természetesen a nyelvvizsgakálváriáját is...

A hibátlan román nyelven írt levelet érthető meglepetéssel olvasta Jorga Miklós, aki rögtön levelet írt Angelescu közoktatásiügyi miniszternek.

A levélhez Berde Mária levelét is mellékelte bizonyítékul és egyben rámutatott a nyelvvizsgarendszer fonákjaira.

Angelescu miniszter, — úgy látszik — nagy becsben tartja Jorga Miklós véleményét, mert két nap alatt meg is érkezett a válasz, még pedig, hogy nagyobb jelentősége legyen — sürgönyileg.

Angelescu miniszter arról értesítette sürgönyileg Jorga Miklóst, hogy az erdélyi magyar tanárnő és írónt levelét valószínűsítő román irodalmi remekműnek tartja és egyúttal tudomására hozta a volt miniszterelnöknek, hogy távirati utasítást küldött Berde Mária felettes tanügyi hatóságainak, hogy az írónt a jövőben minden nyelvvizsgától megkímélik.

Berde Máriának dokumentumok, levelek vannak birtokában, amelyek ennek a különben valószínűtlenül hangzó történetnek a hitelességét igazolják.

Ezek a dokumentumok egyben kortörténeti okmányokul is szolgálhatnak.

Megfelelő világításba helyezhetik 1934-et, amikor a kisebbségi tanárok és tanítók ezrei állottak állami nyelvvizsga elé, akiket egyénileg nem véd meg Jorga, akikért nem lép közbe Angelescu és akik rövidesen vehetik a koldustarisznát.

(b. b.)

Diplomáciai ködök kavarnak a balti államok fölött

Francia források szerint megalakult az északi kisanant, amely a német elképzelések szolgálatában áll

Ideges és célzatos híreket közölnek a francia lapok úgy a balti államok mozgolódásáról, mint a német-francia barátkozásról

Páris, augusztus 31

A francia lapok híradásai szerint a balti államokban jelentős politikai erjedés indult meg. Néhány szűkszavú távirat arról ad jelentést, hogy a három balti állam, Lettország, Litvánia és Észtország szövetségbe tömörült.

A tárgyalások a szövetség létrehozására napokkal ezelőtt indultak meg s a létrejött szerződést szerda este alá is írták a tárgyaló felek, mint államaik megbízottjai.

A megalakult új államszövetség a létrejött szerződés belső lényege és külső alakja szerint is a legjobban a kisanant államszövetséghez hasonlít s így azt lehet mondani, hogy szerdán tulajdonképpen az északi kisanant alakult meg.

A FRANCIA GYANAKVÁS

Feltűnő, hogy az állítólag létrejött új harmas szövetségről egyelőre csak a francia források adnak hírt s még feltűnőbb az, hogy az ügyvel kapcsolatban a francia sajtó újra kemény támadásokat intéz Németország ellen. A Temps például „Németország és a balti államok” címmel nagy cikket közöl, amely már csak azért is nagy érdeklődésre tarthat számot, mera tájékoztat nyújt, hogy mi is fő tulajdonképpen a három kis északi államban, milyen külpolitikai befolyások hatnak ott tevékenyen s melyik európai szövetségi csoportnak kedvező az a tény, hogy a balti államok

harmas szövetséget hoztak létre, ha ez a szövetség valóban létrejött s nemcsak a francia idegeskedés vetíti előre tényként azt, ami ma még csak gomolygó árnyékkép.

A Temps szerint Hitler ügynökei a balti államokban is hallatlanul erős propagandát folytatnak a nemzetiszocializmus érdekében, mert

Németország így akarja befolyása alá vonni számára fontos északi kis államokat.

A Szovjet is észrevette — a francia lap szerint — ezt a veszedelmet s ezért kísérletet tett a balti államok függetlenségének biztosítására, Németország azonban mereven ellene szegült ennek a törekvésnek s visszautasította az ezt célzó egyezmény feltételeit.

BERLIN ÉS VARSÓ EGYARANT
CÁFOLJA A TITKOS, NEMET-LENGYEL
SZERZŐDÉS HIRÉT

A berlini sajtó „illetékes helyről kapott felhatalmazás alapján” erősen cáfolja azt a hírt, hogy Németország és Lengyelország között titkos megállapodás jött volna létre. A német lapok szerint a francia sajtó céltudatosan terjeszti ezeket a híreket, mert minden eszközt jónak talál arra, hogy a külföld előtt rossz színben tüntesse fel a német-lengyel barátkozást.

Jellemző, hogy a berlini lapokkal egyidejűleg a varsói lapok is élesen kikelnek a francia, sajtóhíresztelések ellen. A francia sajtó — ir-

ják a lengyel lapok — rágalomhadjáratot kezdett Németország ellen s nem törődik még az-
zal sem, hogy rágalmaival mennyit árt Lengyelországnak is. Ma már az a helyzet, hogy még a legőszintébb franciabarát lengyelek is kijönnek sodrúkból, ha a párisi sajtó céltudatos közleményeit olvassák.

A német-francia sajtóharc háttere eléggé adva van Lengyelország viselkedésében. Ez a viselkedés érthetően nagyon fáj Franciaországnak. A balti államok körül keletkezett hangzavar azonban már csak azért is fölőtte érdekes és figyelemreméltó, mert egyelőre még diplomáciai ködök fekszenek fölőtte. Valami készül északon.

HESS OSZTOZIK GÖRINGGEL
A VEZÉRHELYETTESÍTÉSÉBEN

A legújabb berlini jelentések szerint Hitler helyettesítésének a kérdését a hatalom megosztásával oldják meg. Hess Rezső a nemzetiszocialista pártban marad meg alvezérnek, ahol eddig is helyettesítette a Führert. A birodalmi vezérsejben és a kancellári méltóságban Göring helyettesíti Hitlert.

Göring ezek szerint alkancellár is lesz s ebben a minőségben Papen helyét foglalja el, miután azonban helyettese lesz a birodalmi főheri méltóságnak is, sokkal szélesebb hatáskört kap, mint amilyen Papennek volt.

Szabadlábba helyezték az aradi König és Lázár cég gyujtogatási kísérlet miatt letartóztatott két főtisztviselőjét

A temesvári tábla vádtaácsa nem látta indokoltnak a vizsgálati fogságot

Arad, augusztus 31

A König és Lázár szállítási vállalatnál történt gyujtogatási kísérlet ügyében szerdán jelentős fordulat állott be.

Jelentettük, hogy a gyujtogatási kísérlettel kapcsolatban letartóztatott két főtisztviselő, Lázár Nándor és Révész Jenő, az aradi törvényszék vádtaácsai határozatát megfellebbezte a temesvári tábla vádtaácsához. Temesváron szerdán délelőtti foglalkoztak az ügygel s a táblai vádtaács rövid tanácskozás után

helyet adott a vádlottak indoklásának, a harmincnapos vizsgálati fogságot nem hagyta jóvá s elrendelte a két letartóztatott azonnali szabadlábba helyezését azzal az indoklással, hogy a letartóztatásnak nincs meg a kellő törvényes oka.

A táblai vádtaács határozatát még szerdán táviratilag közölték úgy az aradi ügyészséggel, mint a börtönigazgatósággal s így a két főtisztviselő már el is hagyta az ügyészségi fogházat.

Mikor lesz vége?

„Ismeretlen tettesek” lefűrészelték a nagykárolyi Kölcsey-szobor fejét

Nagykároly, augusztus 31

Nagykároly magyarságát újabb vandál módon ekövetett szoborcsontítás tartja izgalomban. Csütörtökön reggel 8 órakor a Károlyi kastély előtt szolgálatot teljesítő rendőrszem jelentette felettéseinek, hogy

az éjszakai folyamán ismeretlen tettesek lefűrészelték a Kölcsey-szobor fejét, magukkal vitték és helyébe zöld galyakat tűzdeltek.

A szobrot, amelyei három utca keresztezésénél állították fel, 1897-ben emeltette a város közönsége. A bronzalak körülbelül négy méter magas, amiből mintegy másfél méteres darabot fűre-

szeltek le. A csontitást igen nagy körültekintéssel hajtották végre.

Acélfűrészüket előbb becsirozták, nehogy hangot adjon és arra is idejük volt, hogy a hatalmas bronzdarabot feltűnés nélkül elszállítsák.

A talpazaton a rendőr jókora szalonadarábot talált. Ez az egyetlen „bűnjel”, ami a merénylők után visszamaradt. Az ügymások érdeklődése, hogy a szobrot hegyes vaskerítés veszi körül, előtte pedig éjjel-nappal rendőr posztol.

A tettesek mégis ismeretlenek. Akárcsak a nagykárolyi Kossuth-szobor megcsontitói.

Nem lesz már vége ennek az esztelen, vad szobor-offenziának?

Minden napra jut egy-egy háborús hír

Newyork, augusztus 31

Az itteni lapok közlései szerint a Szovjet tokiói kémszervezete megállapította, hogy

a japán kémszolgálat megszerezte a vörös hadsereg 1932-ben elkészített felvonulási tervzetét.

A felvonulási tervzetet Boughwensné, egy amerikai származású kémnő szerezte meg a japán vezérkar számára, aki három hónapig mint takarítónő szerepelt a külügyi népbiztosságon és ezalatt az idő alatt sikerült neki a felvonulási tervzetet lefényképezni. Boughwensné 80.000 dollárt kapott Japántól a felvonulási tervzet megszerzéséért.

Mandzsú támadás Pogronicskaja ellen

Moszkva, augusztus 31

Mandzsú csapatok megtámadták a keletkínai vasúti vonalon fekvő Pogronicskaja vasútállomást.

A Szovjet hivatalos jelentése a támadáshoz hozzáfűzi, hogy

a pogronicskajai vasútállomás elleni támadás is egyik része az állandó japán provokációs folyamatnak, amely a háborús összeütközést akarják kioldani.

A japán távirati iroda jelentése szerint Mandzsukuoiban

11 kínait kivégeztek,

akik merényletet kíséreltek meg Csing-Csung-Kay tábornok, az orosz határon álló mandzsú hadsereg főparancsnoka ellen.

Nőrablás Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, augusztus 31

Sebi György marosvásárhelyi gazda hosszú idő óta vadházasságban él Nagy Zsuzsika gyárimunkásleánnyal. A leány, az utóbbi időben előfordult nézeteltérések miatt megunt szeretőjét, és hazaszökött szüleihez. Szerdán este Sebi, két barátjával, megvárta a gyár kapuja előtt a leányt. A sötétben száját betömtek, kezét-lábát összekötözték, kocsira tették és elhajtottak vele. A rendőrség bevezette a nyomozást az eltűnt leány és az ismeretlen rablók miatt.

A differencia a családban marad

Sulyos visszaélések és misztifikációk a nagyváradi Rimanóczy-fürdő és szálloda bérlete ügyében

Jonascu tanácsos saját feleségének adta bérbe a Rimanóczy-fürdőt és szállodát

Nagyvárad, augusztus 31.

Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy a Rimanóczy-fürdő és szálloda bérletét megvonták eddigi régi bérletől azzal, hogy adósságukat nem képesek fizetni és ezért a város új bérletet keres.

A fürdő és szállodabérletére árlejtsést hirdettek és már-már mindenki azt hitte, hogy itt valami rendes és szabályos bérbeadás készül, amikor...

Misztifikáció az árlejtés körül

...egy nap dr. Haragus közjegyző tiltakozott az ellen, hogy az árlejtést megtartásák. A közjegyző indokul hozta fel azt a körülményt, hogy a régi bérlet megfellebbezték a városnak azt a határozatát, amely a szerződést a régi bérlettel szemben megsemmisíti. Az árlejtést azonban Jonascu tanácsos a tiltakozás ellenére is megtartotta és a döntést saját érdekében elhalasztotta néhány napra.

Tegnap azután kiderült minden. Az érdekeltek megállapították, hogy nem az eredeti feltételi füzet alapján tartják meg az árlejtést, hanem egy olyan füzet alapján, ami az egyik érdekcsoport szájaize szerint készült.

Ez azonban csak abban a pillanatban derült ki, amikor az árlejtést éppen megtartani készültek. A pályázók természetesen megdöbbenéssel utasították vissza ezt a sötét misztifikációt és ragaszkodtak ahhoz, hogy az árlejtést annak a feltételi füzetnek az alapján tartásák meg, amelyet részükre kikézbcsitettek és amelyek alapján a pályázatot benyújtották. A tiltakozás azonban hiábavalónak bizonyult. Az árlejtést megtartották és megállapították, hogy a legtöbbet ígérő egy RIVA néven ujonnan alakult részvénytársaság volt, mely 360 ezer lej bért ajánlott. A másik, 100 ezer lejjel többet ígérő Marian Trajan csoport ajánlatát elvetették azzal, hogy a bérletet azért ítélték oda a RIVA részvénytársaságnak, mert az még a szombati nap folyamán letétbe helyezte a szükséges 500 ezer lej fedezetet a város pénztáránál.

A Riva részvénytársaság — Jonascu Jánosné

Ez a tény a legszembetűnőbb törvénytelenesség volt, mert az első feltételi füzet szerint csak akkor szabad letenni a szükséges fedezetet, amikor már a döntés megtörtént. Ezek szerint tehát érthető volt, hogy miért kellett a második feltételi füzet, illetőleg mi szükség volt annak törvénytelen és szabálytalan kibocsátására. Amikor a döntés megtörtént, több pályázó megtagadta a jegyzőkönyv aláírását, azzal, hogy az egész árlejtés szabálytalan volt és nélkülözött minden törvényes alapot. Ezután derült ki az, hogy az árlejtést vezető Jonascu Joan városi tanácsos a Riva fedezete alatt saját feleségének ítélte oda a Rimanóczy-szálloda és fürdő bérletét.

A cégbejegyzési hivatalban utánanéztünk ennek a hihetetlenül hangzó merésznek és ott is megállapítottuk, hogy a Riva részvénytársaság 1766—1934 számú dossziéjában a Riva részvénytársaságnál Jonascu Jánosné született Vaida Mária mint igazgatósági tag és főrészes személy szerepel.

Igy azután érthetővé vált az egész sötét

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak, — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor, — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben fellelhetik azt is, hogy a Ferenc József viz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

árlejtés és Jonascu tanácsos szerepe. Így már könnyű megérteni azt, hogy miért vetették el például a Marian-féle csoport ajánlatát, ami 100 ezer lejjel volt több.

100 ezer lej ennél a tizenöt éves bérletnél egymillió és ötszáz ezer lejt jelent.

Mi a véleménye ebben az ügyben Mosoiu polgármester urnak, akit a város közönsége becsületes embernek ismer.

Mit gondol Mosoiu polgármester ur, vajjon tényleg olyan gazdagok vagyunk, hogy Jonascu tanácsos ur, csak úgy egy árlejtés keretén belül kiemelhet a zsebükből másfélmillió lejt?

(g.)

Jelentés egy nagyon sivár frontszakasról

MI LESZ VELED, KISEBBSÉGI EMBERKE?

Aradon csak tolmáccsal fizethet adót, aki nem tud románul
Dühöng a névelemzés — Egy rémhír

Arad, augusztus 31

Az utóbbi évek regényirodalmának egyik valóban emberi dokumentumaként ható terméke ezt a címet viseli: Mi lesz veled emberke?

Fallada, a regény írója, nemcsak regényt, de korpét rajzolt, amikor fellejtette a kérdést: mi lesz a gyermekkel, a ki a ma sötét zürzavarába sodródik születése pillanatában, mi lesz a holnap generációjával, amely nyomorban fogant, melynek sorsa a nélkülözés, melynek dobhártyája a jaj, a panasz örökös dörömbölésére idegződött. Emberi dokumentum, az emberi összesség helyzetképe ez a regény, a ma élő embertömegek fájdalmas

Az események sodrában?

A kisebbségi sajtó soha nem volt ennyire felítve a naponként felgyülemelő keserűség panaszával. Soha ennyi regisztrálni való sérelem nem akadt, mint ma. Tanítói vizsgák, tanárvizsgák, vasutasok vizsgája, kisebbségek elbocsátása, névelemzés, iskolajogok megvonása, elnyomástól, kiméltetlenségtől előretörő elnyomástól sujtottan panaszkodunk ma mindannyian.

Az aradi pénzügyigazgató rendeletet adott ki, hogy a pénzügyigazgatóságon ezentúl csak és kizárólag románul szabad beszélni. Ezentúl nem fizethet adót aki nem tudja román nyelven elmondani, hogy pézt hozott az államnak. „Aki nem tud románul — így hangzik az aradi pénzügyigazgató rendelete — hozzon magával tolmácsot...”

Az aradi iskolákban dühöng a névelemzés: Soha ilyen szigorúan nem vetették a nevek betűi között való bogaraszást, mint idén, amikor egyenesen a közoktatásügyi miniszter rendeletére a legfinomabb névrostákat alkalmazták.

Megvonták az aradi római katolikus főgimnáziumtól, Arad egyetlen magyar tanítvánnyal fia középiskolájától a nyilvánossági jogot, a közoktatásügyi kormány úgy találta, hogy Jorga miniszterelnök hazafiatlanul járt el, amikor visszaadta ennek az agyonhajszolt intézetnek az életlehetőségét jelentő nyilvánossági jogot.

Tisztogatnak, takarítanak: még a nyomát is el akarják tüntetni, hogy Erdély városában magyarok élnek, magyar kultúra sarjadt, hogy a határváltoztatás alkalmával száz és száz magyar ember számára nyilvánították ki: itt, ebben az országban minden állampolgár egyenlő...

Autóbuszon és a főúti sötány padjain, kávéházakban és a strandon: mindenütt ott rebben ajkáról-ajkákra a panasz: elgázolnak mindannyiunkat...

Mi lesz velünk?...

Mi lesz az aradi római katolikus templommal?

Új vészír járja mostanában Aradon. Akár igaz a hír, akár nem: mindeneset-

kiáltása a kérdés: Mi lesz veled emberke?...

De bármennyire is emberi, közös emberi dokumentum a könyv, a kérdést, amely címül szolgál, talán sehol sem lehet annyi kétségbeeséssel, annyi szorongó félelemmel felvetni, mint szűkebb pátriánkban, Erdélyben. Helyesebben: minden ember, aki a ma szörnyű imbolygásában tévelyeg, minden ember joggal veti fel a kérdést gyermeke bölcsoje mellett, de a legtöbb oka, a legsúlyosabb oka mégis — úgy érezzük — az erdélyi Kisebbségi Állampolgárnak van ahhoz, hogy amikor utódjára gondol, felvesse a kérdést: Mi lesz veled, emberke?...

re — jellemző. Jellemző, hogy megszületett, hogy megszülehetett, hogy senki sem cáfolta meg, hogy heteken keresztül mérgezi Aradot a lelkeket és tölti el ujjabb szorongó érzéssel, vallás és felekezeti különbség nélkül, Arad kisebbségi társadalmát.

Erről van szó: a hir szerint — és a hir nem egészen illetéktelen helyről származik, a hir szerint az aradi Főúton levő gyönyörű és impozáns római katolikus templomot állítatlag át akarják játszani a görögkeleti egyház számára. A bazilikák stílusában tartott, ki-vül és belül nagyszerűen ható templomot kényszeresével akarják átjuttatni az államvallás hiveinek. A terv szerint — így beszéltek ezt — úgy akarják intézni a dolgokat, hogy megfelelő fórumok útján kieszközlék, hogy a templomot a görögkatolikusokkal cseréltessék fel maguk az egyházi hatóságok. A görög katolikusok pedig szabad akaratukból cserélnének a görögkeleti székesegyházzal.

Nem hisszük, nem akarjuk hinni, hogy a hir igaz. De viszont az tény, hogy a temesvári, a szilágyosmlyói és az egyéb helyeken történt erőszakos „ingatlanforgalmi” akció, amelyet a magyarjellegű egyházi intézmények ellen vezettek le illetékesek, mindenestre olyan talajnak bizonyult, amelyből bizvást kinőhetett a rémhír. És az is bizonyos, hogy éppen az adott példák alapján a hir hiteltelre talált.

Hetek óta erről beszélnek és suttognak Aradon. És senki sem merte még nyíltan kimondani, hogy: erről van szó... Végeredményében a tiltakozással semmit sem érünk. Vagy igaz a hír és akkor minél előbb vétót kell kiáltson Arad katolikus társadalmára és magyarságára, vagy pedig nem igaz és akkor nyilatkozzanak az illetékesek: nyugtassák meg a kedélyeket.

Harc a kenyér miatt és a kultura ellen...

Mint megbolygatott hangyaboly, olyan a város. Ez a kisebbségi lakosoktól sűrűn lakott emberi település zava-

Ezeket a főzelékeket

amelyek érettek, szépek, válogatottak,

megkaphatja decemberben is ép oly frissen és izletesen, mint a nyári hónapokban.

Ennek az esztendőnek kitűnően sikerült terméséből a GRIVITA gyár beszerelte a legszebb főzelékeket és gyümölcsöket, amelyekből elkészítette — a fogyasztó közönség által annyira kedvelt — sokféle különlegességeit. Minden városban, városkában, vagy faluban a jobb üzletekben mindig frissen kaphatók a GRIVITA konzervek.

A GRIVITA konzervek kitűnő aromája és íze annak köszönhető, hogy a legnagyobb szaktudással, saját levükben főzik meg a főzelékeket és gyümölcsöket.

GRIVITA KONZERVEK



HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő útján, hanem postautalványon vagy személyesen, a központi kiadói hivatalnál vagy valamelyik fiókiadói hivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CÍMKÉJÜNK FELTÜNTETETT LEJÁRÁST, s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

Hosszabbra nő, de nem lesz okosabb az új nemzedék

Nehéz volna bizonyítani, azonban évek sora óta feltűnő, hogy a gyermekek magasabbra nőnek, mint a szülei. Akinek a családjában nem fordult elő hasonló eset, az biztosan valamelyik szomszédjánál talál erre példát. Legtöbbször maguk a szülők azok, akik nemelyik gyermekük hirtelen növekedésén elcsodálkoznak. Ilyenkor azt kérdezik, hogy vajon kitől örökölhette a gyermek a szokatlan magasságot? A tanítók és tanárok is megállapították, hogy iskoláikba járó növendékek között az újabb korosztály mintha magasabbra nőne, mint az előző években. Ennek bizonyítékául a padokra hivatkoznak, amelyek kezdenek a magasra nőni, jól megtermett új növendékek számára szűkek lenni.

Orvosi szakörökben sok szó esik mostanában erről a kérdéssel, általában megállapítható, hogy mintegy 15 esztendő óta a felnőtt fiúk és lányok mellett a szülők túlságosan kistermetűeknek tűnnek fel. Sőt a legújabb orvosi megfigyelések szerint a csecsemők között is több „rendkívüli hosszúságú” gyermek található.

Egyik kórház igazgatója erre vonatkozólag szintén azt a megállapítást közölte, hogy a kórházba felvett fiatal betegek szokásos testméretmegállapításánál állagosan nagyobb testmagasságokat jegyeztek fel, mint a korábbi években. Az pedig, hogy a városi gyermekek általában magasabbra nőnek, mint a falusiak, már régi megfigyelés. Egy másik orvos észrevétele az, hogy a körülbelül husz év előtti gyermekekhez mérten a mostaniak átlag 5-6 centiméterrel nyúltak meg.

Idegorvosok megfigyelései szerint a testi növekedéssel együtt a nemi, jellembeli és szellemi képességek általános színvonala is változott. Azt azonban, hogy a hosszabb fiatal generáció okosabb lenne, mint a korábbiak, elődei voltak, egyetlen orvos sem meri állítani. Ebben az irányban komoly tudományos kutatások folynak, a melyeknek célja a hosszabb és súlyosabbá vált emberi test teljesítőképességének kivizsgálása.

A régivel elegánsabb, karcsúbb testformájú generáció szellemi képességeiért külső teljesítményeik alapján nem lehet túlságosan jó következtetést levonni. Mindenesetre érdeklődéssel várjuk egy szakörökben, mint a kérdéssel foglalkozó szélesebb rétegekben is annak az orvosi eldöntését, hogy milyen összefüggésben áll ezúttal a testforma a szellemi teljesítőképességgel.

A Magyar Párt és a rokkant-ügy. Csikszentmihályról jelentik: Gyergyószentmiklós után Csikszentmihályon tartotta meg dr. Pál Gábor képviselő a hadirokkant nyugdíjak egységesítéséről szóló törvényjavaslat és az azzal kapcsolatos teendők ismertetését. Ezalkalommal leszögezte, hogy a törvényben előírt kérvények elkészítése érdekében az érdekeltek forduljanak a párt falusi szervezeteihez, ahová a szükséges nyomtatványokat már megküldötte. Őt kérvényintésként dolgozott és nyomatott ki, melyeket a tagozati vezetők utasításai szerint ki kell tölteni. Egyben hangsúlyozta, hogy a párt megyei főispán — közbenjárására — utasítást küldött a jegyzőknek, hogy a rokkantak igényeinek érvényesítéséhez szükséges bizonyítványokat soronkívül, udvariasan és díjmentesen intézzék el, tekintettel arra, hogy a határidő szeptember kilencedikén lejár.

Érdekes fordulat a márkaszéki gyilkosság ügyében. Margittáról jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a megdöbbentő gyilkosságról, melyet Sumolan Demeter szilágymegyei

Márkaszék községbeli kocsmáros követett el, aki megmérgezte kéthetes gyermekágyban fekvő feleségét, hogy szeretőjét elvehesse. A gyilkost beszállították a zilahi ügyészség fogházába, a nyomozást azonban Márkaszéken tovább folytatta a csendőrség s a napokban újabb szenzációs fordulat történt az ügyben. A csendőrség letartóztatta s az ügyészségre szállította Pop Flora felsőkaznácsi özvegyasszonyt, miután alapos gyanúk merültek fel ellene, hogy ő adta Sumolannak a mérget és ő bízta fel tettének elkövetésére. A nyomozást Pop Flora első férjének halálára is kiterjesztették s elrendelték a holttest kihantolását.

Egy magyar nyelvű természettudományi folyóirat a természetes trágyákról értekezve, részletesen kitér egy bizonyos Girardin nevű kémikus vizsgálataira, aki azt találta, hogy a nagyvárosok szennyvízcsatornáiban összegyűlő kanálistartalom értéke aszerint változik, hogy gazdagabb vagy szegényebb néposztályok lakják-e az illető városnegyedet.

A jómódú lakók kerületeiben, ahol több húst fogyasztanak, 0,87 százalék nitrogén, 0,37 százalék foszfor jelentkezik, mialatt a szegényebb lakosságnál ennek a mennyiségnek alig a fele.

Girardin ezekután úgy vélekedik, hogy a gazdagok szennyvízcsatornáinak tartalma mezőgazdasági szempontból sokkal értékesebb, mint a külvárosok silányabb trágyája.

Milyen szerencse, hogy az osztálykülönbséget ebben az egyetlen homályos kérdésben is sikerült tisztázni. Azt hittük, hogy maradt valami, amiben mindannyian egyformák vagyunk. (h. i.)

HUBERT KAPITÁNY



Az egész világ sportkedvelői gyászojják Hubert kapitányt, a brassói repülőszerecséltenség áldozatát, az 1932-iki olimpiai játékok bob-világbajnokát.

Tüz Medgyesen. Medgyesről jelentik: Schuller D. buzdiutcai lakos nyárikonyhája tüzet fogott. A tüzoltóság azonnal kivonult a színhelyre. Az olthatás, a medgyesi tüzoltóság modern felszerelése ellenére, csak lassan haladt. A gépkocsifecskendőt sehogysem tudták működésbe hozni. Hosszas próbálkozás után kiderült, hogy a fecskendő tartályában nincs víz. Időközben a nyárikonyha leégett. A tüzet, feltevések szerint, egy eldobott cigaretta okozta. A kár nem jelentékeny.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárásjelentő intézet jelentése szerint élénk déli, később nyugati szél, helyenként, főleg nyugaton és északon eső. A hőmérséklet északnyugaton csökkenő, délkeleten emelkedő irányzatot mutat.

A bukaresti református elemi iskola megnyitása. A nyilvános jogú bukaresti református elemi iskola, amelynek Demjén Miklós az igazgatója, szeptember elsején kezdte meg a beiratásokat. Az első osztályba kerülő tanulóknak a következő okmányokkal kell megjelenniük a Str. Sfintii Voevozi 50. szám alatti iskola igazgatóságánál: születési kivonat (reformátusoknál pápi keresztlevél is) és ujraltatási bizonyítvány, míg a II.—VII. osztályba iratkozó tanulóknak ezenkívül még be kell adniuk az előző évi bizonyítványukat is. A beiratkozások szeptember 10-ig tartanak, amely határidő után csak miniszteri engedéllyel vehet fel az iskola új jelentkezőket. Reformátusoknál kívül az iskolába beirathatók magyar nemzetségi evangélikus, unitárius és római katolikus vallású tanulók is, míg másvallású vagy nem magyar nemzetségi tanulók csak miniszteri engedéllyel vehetők fel. Az első osztályba felvehetőek mindazon gyermekek, akik 1934 szeptember 10-ig hat. és féléves korukat betöltötték. Az ennél fiatalabbak csak revizori engedéllyel irathatók be. A beirattási díj 300 lej, amelyből senkinek sem adható kedvezmény. A tandíj: elsőosztályosoknak 1000 lej, a többieknek 1500 lej. A tandíjat lehet havi részletekben is fizetni. Akik tandíjmentességet óhajtanak, mindjárt a beiratásnál kérték kell beadniuk az iskolaszékhöz. A tanítás szeptember 15-én reggel 8 órakor kezdődik.

Bélyegmentesek a kötelező iskolai bejelentések. Csikszentmihályról jelentik: 135.064/932. szám alatt ismételtén miniszteri rendelet utasítja az iskolai nyilatkozatok bélyegmentességére a tanfelügyelőségeket. E rendeletet a tanfelügyelőség 4629/932. szám alatt közölte az iskolaigazgatókkal, míg a gyulafehérvári főtanhatóság 5437/932. szám alatt. Ezekből világosan látszik, hogy a kultúróna önkényes intézkedései alatt nyugodt Csikszentmihályban ismételtén törvénytelenül járt el a tanfelügyelőség, amikor bélyegkötelezettnek írta elő a beirattásokkal kapcsolatos szülői nyilatkozatokat és okmányok költségbe akarja zavarni az amúgyis gyenge anyagi viszonyok között élő szülőket.

ABLAK

Anyának lenni
ez a legnagyobb boldogságot jelenti, de sok munkát és gondot is.
Ha az anyát elfáradnak — ha fejfájás vagy rossz hangulatú napok zavarják örömeiket — akkor szedjenek PYRAMIDON-tablettát és újra fordul minden.

Pyramidon TABLETTAK
Minden tablettán van a BAYER keresztje

Elveszett f. hó 29-én a Derestyei-ut és a Carpații-utca között egy Vajna Lajos névre szóló munkakönyvi másolat. Becsületes megtaláló szíveskedjék a lap kiadói hivatalában leadni.

Orvosi hír. Dr. med. univ. Herskovits Erzs. Brassó, Brătianu (Kórház)-utca 2. nyári szabadságáról hazatért és rendeléseit megkezdte. Orvosi kozmetikai kezelések, Diathermia. Quarz.

Gőzerővel szervezkedik az Argetoianu-párt Gyergyóban. Tudósítónk jelenti: Köztudomású, hogy a legtöbb képviselői választásokon nem remélt eredményeket ért el az Argetoianu-párt Gyergyóban. Ennek okai igen mélyrehatóak és közismertek. Olyanok, melyek ellen számtalan esetben emeltük fel a szavunkat. Komoly forrásból szerzett értesüléseink szerint dr. Max. Câmpian képviselő irányítása mellett erőteljes munka folyik az Argetoianu-párt gyergyói kiépítése érdekében. A gyergyói nagyobb községekben jogvédő irodákat akar felállítani a párt s mindenképpen arra törekszik, hogy erős, kitéphetetlen gyökeret verjen. A kérdéssel kapcsolatosan csupán az a szerény megjegyzésünk van: mikor indul már be az a komoly munka, mely a sokat hangoztatott magyar egységet komolyan, a mai idők követelményének megfelelően megvédi a feltartóztathatatlan szétzúllástól?

Emberi sorsok a címe André Malraux új könyvének. A legnagyobb könyvsiker, francia kiadása egymillió példányban fogyott el. A Prix Concorat irodalmi nagy díj nyertese ára fűzve 102 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz 2-3 óra alatt könnyű, lágy, belkiürüléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Megdöbálták a csiktusnádi személyvonatot. Csikszentmihályról jelentik: A csiktusnádi csendőrség jelentése szerint az éjjeli személyvonatot ismeretlen tettesek a csiktusnádi állomás közelében kövekkel megdöbálták. Az egyik kő C. Dumitrescu kapitány szemét súlyosan megsértette. Rădulescu csendőrkapitány személyes vezetése mellett a helyszínen folyik a nyomozás a dobálók kézrekerítése érdekében.

Megfellebbezték az aradi városi színház-bérlet ügyét. Tudósítónk jelenti: Közöltük, hogy az aradi városi színház bérlete körül folyó harcok Szendrei Mihály színikazgató került ki egyelőre győztesen. Szendrei győzelme azonban egyáltalában nem váltotta ki osztályon örömet s így az aradi közönség most bizonyos elégtétellel kapja a hírt, hogy a Szendrei bérletre vonatkozó városi határozatot két oldalról is megfellebbezték. Az egyik fellebbező Róna Dezső, aki maga is színikazgató, a másik Horváth Károly élelapszerkesztő. Horváth Károly mögött egyesek szerint Betegh Bébi zeneszón áll.

Kolozsvári hírek. A rendőrség egy napja nyomozás után letartóztatta a Kolozsvárt garázdálkodó női betörőbanda negyedik tagját is. A rendőrség most már kiadta a nevüket: Horvát Irén, Egri Róza, Zambó Janka és Buga Mária voltak tagjai a betörőbandának. — Csu-törtőkre virradó éjszaka két órakor Nica Dániel szentkirályi garázdálkodó hazafelét hajtott szekérével. Mikor a Külmonostorra ért a kolozsvári 364. rendszámú teherautó nagy sebességgel haladva elütötte a szekeret és darabokra zúzta, a lovat megölte. A gazda csodával határos módon sértetlen maradt.

LÁSSUK CSIKSZEREDÁT!

SZERKESZTETTE:
FERENCZ GYÁRFÁS

A többihez beszűntetett,

de azért vígan élő

Viitorul Ciucului szerint:

Csikmegye főispánja „irredentának” csapott fel

Vannak emberek, intézmények és lapok is — természetesen nem kisebbségi oldalon —, akikkel illetve amelyekkel nem lehet bírni. Egyik ilyen ember Várgatu Miklós „mérnök”-lapszerkesztő ur és családi sajtóterméke: a „Viitorul Ciucului”.

Ember és lapja egyaránt arról nevezetes, hogy meghatározatlan időközönként székelyfal. Vehemens habzsolja őket. Mérges, de annál tehetségtelenebb pennájával minden falatot ki akar verni a szájukból, sőt még az Ázsiába és más melegebb éghajlatra való küldözgetéstől sem riad vissza. Jó üzlet ma a magyarfalás. Örült divat, melyből csetegő százekeket s ezekkel kapcsolatosan életet lehet elővarázsolni.

Várgatu ur is csak ezt akarta. Rettenetesen mérges lett, amikor dr. Ojetea Valér főispán védelmébe vette az egyik súlyosan rágalmazott magyar tisztviselőt. A veszett ebként eddig kizárólag magyarokat maró ember, nem remélt vehemensciával kezdte harapni az előkező állásban lévő románokat is.

Erre lapját beszűntették. A „szerkesztő” ur nem esett kétségbe. Elvégre nem azért tartozik az uralkodó fajhoz, hogy ilyen „bagatel” főispáni intézkedések gáncsot vethessenek családi politikai elképzelései elé s egyben létfenntartását veszélyeztessék.

Bukarestbe termett s az egyre nagyobb tért hódító jobboldali körök segítségével ott jelentette meg a lapját.

Ebben a számban már nemcsak harapott, hanem nagy bunkóval jött. Minden Csikban élő román hazafiatlansággal vádolt meg. Ujabb, most már az egész ország területére érvényes beszűntető rendelkezést adtak ki a megbolondult „Viitorul Ciucului” ellen.

Az emberek fellelegzettek. Végre a családi érdekekből mindent megőlni készülő polipot megfékeztek. Lakatot tettek ocsmány szájára.

Azonban tévedés történt. Most újból feltűnő falragaszok hirdetik a közundornak örvendő lap bukaresti megjelenését. Ismét a jobboldali körök pénzével és erkölcsi támogatásával látott napvilágot. És ez a szám „kitesz” magáért.

Nem kevesebbet állapít meg, minthogy dr. Ojetea Valér főispán felcsapott irredentának.

„Ez az ember — írja a szívos vasgárdista laposka — mindent megfojt, ami román. Elárulja a román érdekeket, noha az állam pénzéből él. A Nagymagyarországról álmódzó irredenta magyarok szolgálatába állott. Revizionista magyar lapokat támogat. A román újságokat nem nézheti, mert oláh szag árad belőlük.” És így tovább, egy egész hasábon át álgalmazza dr. Ojetea főispánt.

Ki látott egy olyan veszett magyar „irredentát”, aki nem jár közben a magyar kulturális testnevelési megmozdulások érdekében? Hol van a világon olyan magyar „irredenta”, aki az EKE csiki turistamozgalmait útját nem egyengeti?

Pedig dr. Ojetea főispán vezetése alatt a vármegye odajutott, hogy az „Ezer Székely Leánytáncot” nem lehetett megtartani, az EKE Xántus emlékünnepeit nem engedélyezték és ugyancsak az EKE balánbányai találkozóját megfűszerték.

Hiábavaló volt minden könyörgés. A tervbe vett ártatlan ünnepélyek nyaka végérvényesen eltört.

Csikszereda, sőt az egész megye lakossága általános megbotránkozással vette tudomásul a „Viitorul Ciucului” arcátlan merészségét. Förtelmes rágalomnak minősíti ezt. Rágalomnak, amit a maga nyomorúságteljes életével igazol.

Igazán itt volna már az ideje, hogy az ilyen Várgatu-féle alakoknak végérvényesen befűnjék a száját. Hová fognak merészkedni az ilyen emberek a mindenki által üldözött kisebbségi elemekkel szemben, ha így irnak egy főispánról, akinek a szó teljes jobboldali értelmében vett hazafiságához kétség sem fér?

Vagy talán azért ütik Csikmegye fejét, mert naponta nem akasztat, nem huztat karóba székelyt. Elvégre az ilyesmi sem divatban, sem törvényben nincs még a „Viitorul Ciucului”-mérnök szerkesztőjének legnagyobb elkészére.

A városi tanács első rendes gyűlésén:

Két alpolgármester lemondott az állásáról, de nem fogadták el

Egyik tanácsos irtani kezdte az épülő ligetet

Csikszereda újonnan választott és alakult tanácsa a napokban tartotta első rendes ülését. Apróbb közigazgatási ügyek tárgyalása után szokatlanul vehemens vihar tört ki a városi erdő hetesszámu vágterületének átadása körül. Az öszeleji kánikula dacára a városatyák nem várt támadásba mentek át, amikor megtudták, hogy a milliós értékeket képviselő vágterületet egyedül Neamtu alpolgármester mérte föl.

— Miért nem küldtek ki nagyobb bizottságot? — hangzottak az erőteljes kérdések.

Faroga polgármester megmagyarázta, hogy az új közigazgatási törvény értelmében kiszállásokra sem utiköltség, sem napi díj nem jár a tanácsosoknak. Az alpolgármesterek havi kétezeröt száz lej fizetést kapnak s ezért kötelesek az összes kiküldetéseket ellátni.

A városi erdő több mint ötven kilométer távolságra fekszik. Ő felszólította Biró József és Bakó Kálmán alpolgármestereket is, hogy a beméréseket ellenőrizzék, de az előbbi azzal tagadta meg a kiszállást, hogy nem ért az erdőhöz, a másodiknak pedig nem volt ideje Igy ment egy ember az erdőbe.

Igy a két alpolgármester került a támadások pergőtüzébe. Ezek nem sokáig bírták idegekkel. Amikor Holló Gábor tanácsos szemüke vetette, hogy miért vállalták el az állást, ha nem értenek hozzá, Biró alpolgármester felállt és a tanács rendelkezésére bocsátotta állását, ugyanígy járt el Bakó is.

E fordulatra nem volt felkészülve a tanács és nem is fogadta el a lemondásokat. Nyugodtabb hangulatban aztán tárgyilagosan megállapították:

havi kétezeröt száz lej fizetésből a város összes kiszállásait nem lehet elvégezni. Utasították a polgármestert: teremtsen alapot a kiszállás költségeire és egy több tagból álló bizottsággal mértesse újra az erdőt.

Az erdő feletti vita utóhangjai még javában zsongtak, amikor Hajnó József tanácsos az újonnan épülő városi ligetet kezdte „irtani”. Köztudomás szerint néhány hónapi célszerű munkával a város közepén terpeszkedő szemétdomb és bacillusfészkekől igen szép ligetet faragtak.

Szabályos sugárutak, virágágyak és pihenőpadok húzódnak meg a mocsaras területre varázsolt zöldtenger közepén. A felszólaló tanácsos szerint nincs erre szükség. Piacot kell létesíteni azon a területen. Piacot, ahonnan a város kereskedelmi életet, kíváncsot lendületet és fejlődő irányt vehet.

Tényleg igaza van a tanácsosnak, hogy a csikszeredai szűk piac kibővítésre szorul. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a szépen induló ligeti munkát meg kell akadályozni. Nem, mert a ligethez hasonló hatalmas piacra nincs szüksége az egész kicsiny Csikszeredának.

A többi tanácsstagok is ilyen értelemben gondolkodtak, amikor nem azonosították magukat a felszólalóval és egyelőre napirendre tértek a kérdés felett.

A fentiekből világosan látszik, hogy Csikszereda eddig híres vérmérsékletű tanácsában is kavarnak a szenvedélyek. Reméljük, egészen jó irányba fogják sodorni a város szükség szerű fejlődését.

Az Iparos Nőegylet

Évtizedek óta áldásos és eredményes munkát fejt ki a város életében. Jelenleg a szép fejlődésben lévő és nagy jövő előtt álló egyesületet özvegy Adám Józsefné vezeti dicséretre méltó lelkesedéssel. Bedő Ákosné alelnökével az élen emberszeretettől áthatott lelkes hölgygárda teszi lehetővé az egyesület virágzó és különösen jótékonyaság terén felbecsülhetetlenül értékes munkát végző működését.



ÖZV. ADÁM JÓZSEFNÉ

Az ipartestületi székház mellett egyelőre és szerencsére lakó nélkül álló iparos aggménház jelzi az egyesület értékes és marandandó, előrelátó, emberszerető munkáját. A nyomorúság ián nagy érzékkel rendelkező iparos hölgyek fáradhatatlanul gyűjtik a pénzt az aggménház javára, hogyha majd eljön az idő s a mostoha sors lakókat kerget szeretetből épített otthonukba, legyen amiből eltartsák őket.

A magyar nyelv napszámosságai

A mostani időkben kétségtelenül elismerésméltó cselekmény az, ha valaki a hivatalosan egyre jobban háttérbe szorított magyar nyelv érdekében igyekszik tenni valamit. Még akkor is, nagy, sőt felbecsülhetetlen érték ez, ha életlehetőségének fenntartása érdekében cselekszik.

Hat héten át ilyen könnyűnek nem nevezhető, magyar beszédre tanító munkát végzett Csikszeredán Fekete Rózi, az Erdélyiszerte előnyösen ismert színésznő és Fehér Imre volt szinigazgató.

Három héten át több mint negyven csikszeredai gyermeket tanítottak be a „Zina a moztündér” című revü. Emberfeletti fáradtságos munkával tanították a magyar hangszíjyozásra azokat a gyermekeket, akik az utóbbi évek sovínizmustól fűtött iskolapolitikájá következtében, nem ismerik anyanyelvük szépségeit.

A rákövetkező három héten pedig csikszeredai felnőttekkel a „Fruska” című operettet tanították be és adták elő nagy sikerrel. A közönség meglepően nagy részét képezte a szereplőket. Fehér Imrén és Fekete Rózin kívül Csiky Annuska, Simó Manci, Nuridsán Márton, Hajdú Baba, Venczel Laci, Nuridsán Bandi, Kalfás Lenke, Vánzám Miklós, Petres Baba, Domokos Kató, Deutsch Kató, Dobos Jolán és Telea Jenő szereztek igen kedves és felejthetetlen estét Csikszereda közönségének.

Vége iparostanonc-iskola is lesz, ha az iparosok hozzájárulnak

Az iparostanonc-nevelés körül évek óta kétségtelenül tarthatatlan állapotok dűlnak Csikszeredán. A tanoncok nevelése teljesen megfűszert. Nincs iskolájuk.

A város azzal tagadta meg a kötelező iskola fenntartását, hogy nincs költségvetésileg biztosított fedezete rá. Az állami iskola fenntartására költségvetésbe erőszakolt százezer lej kiadás mellett a tanonciszkolát nem bírja el.

A napokban ismételt szöba került az az égető kérdés. Az érdekeltek hangsúlyozták, hogy megfelelő oktatás hiányában egyre jobbat züllenek az iparostanoncok. Iskolát kell létesíteni nekik.

És most, — csodák-csodája, — a város is hajlandó volt belátni a nagy igazságot. De feltétellel látta be. Kijelentette: Felállítja a szükséges iskolát, ha a tanonctartó iparosok fejenként évi 250 lejfel hozzájárulnak az iskola fenntartási költségeihez. Ellenkező esetben ismét kutbaesik a terv, mert a városnak nincs elég fedezete rá.

Ertesztéseink szerint Biró József ipartestületi elnök a napokban értekezletre hívja az iparosokat, ahol előterjeszti a kérdést. Egyáltalán nem jönne meglepetésszámba, ha ezen a tilélen az iparosok visszautasítanák a város ajánlatát.

Mikor lesz már sportpályája Csikszeredának?

Megfelelő otthon hiányában utolsókat rugja a sportélet

Az ország minden városának, nagy- és kis községeinek megfelelő kiterjedésű területeket bocsátottak sporttelep létesítése céljából rendelkezésükre az agrárkiszajátítások során. Ezirányban világos és ellentmondást nem tűrő rendelkezéseket tartalmaz a törvény. Ugyalátszik Csikszereda e tekintetben is kivétel. Annak kell lennie, mert az agrártörvény intézkedései után tizenhárom esztendőre sínes sporttelepe. Hiányzik az a darab föld, melyet a törvény értelmében a városi tanácsnak kötelelősségszerűen meg kellett volna szereznie.

És mert hiányzik, minden vonalon züllenek a nyári sportok, kivéve a teniszt, mely az utóbbi időben éppen kitűnő szakutadással újonnan épült pályáinak köszönheti fejlődését.

Más téren a nullával egyvonalra süllyedtünk. Labdarugás, atlétika, torna és más sportzakkokról nem is beszélhetünk. Pedig anyag van.

Semmi sem bizonyítja jobban, minthogy jégkorongutóban, mert megfelelő pálya van, Csikszereda az ország első klubcsapatává küzdötte magát.

Ugyanigy vezetőszerpet játszhatna labdarugás trén is, ha volna edzésre és nagy mérkőzésekre megfelelő pályája. De nincs. Az utcán pedig vagy a katonai gyakorlóterén nem lehet rugdalózni. Ezért kap ki Csikszereda szárnyaszegett labdarugó csapata a legutolsó vidéki csapatától is.

Illő tisztelettel kérdezzük tehát a mélyen tisztelt városi atyáktól: meddig tart ez így? Meddig tűrik és hová akarják zülleszteni Csikszereda nyári sportját? Remélni merjük, hogy a felvetett kérdést ők is közérdekű kérdésnek tartják s rövidesen sportpályát szereznek. Elvégre az évek mulnak, a város sportélete

Irni kell róla,

hogy Csikszereda utcáin a kánikula dacára, modern szagosító eszközök döcögnek végig. A technika legújabb vívmányai alapján tisztítják a szennyhelyeket és hordják a városon kívüli telkekre. Hivatalos felfogás szerint az ilyen masinák nem árasztanak büzt. A közönség ennek pont az ellenkezőjét tapasztalja. Csak úgy kovályog a négykereű szennycsatorna nyomán. Illelnek legalább nyári időszakra, pedig züllik. A végletekig nem mehet ez így. — amikor nagyritkán Csikszeredán is meleg szokott lenni, — felfüggeszteni ezt az eljárást.

hogy városunkban ismét egy új románnyelvű időszak lap indult. Az „Astra Ciucului”. Stefánescu szerkesztő a most megjelent lap vezérhelyén beígéri: nem halad elődje nyomdokain. Komolyan veszi az itt élő nepek szükség szerű békéjének kiépítését. Csik sokat szenvedett s oktanul sovínizsta lapoktól még többet támadott lakossága örömmel venné e szép célkitűzés valóráváltását. A baj csupán ott van, hogy az eddig levizsgázott lapok is mind ezt ígérték. Reméljük, ez esetben nem csalakozunk. S ha igen, sem tehetünk semmit.

Érdekes arcképhiállítás

Brassó, augusztus 31.

Érdekes, művészi szempontból feltűnő képhiállítás nyílt meg szerda délelőtt az Astra kulturpalota kiállítási termében. Lucie Karoline Reiner, a bécsi származású és Bécsben ismert művész, ez alkalommal arckép-gyűjteményével lép Brassó műértő közönsége elé. A művész neve nálunk is jócsinán ismert. Téli kairói utca- és házrészleteket ábrázoló festmény- és linoleum-metszet-kiállítását siker koronázta, úgy a szakemberek, mint a közönség körében. Most megnyílt kiállítása, az arcképfestés természetében rejlő közvetlensége által érthetőbb és a közönség szélesebb rétegei számára hozzáférhető.

Lucie Karoline Reiner arcképhiállítása magasan kiemelkedik a szokványos ilyen-ígyenű kiállítások közül. Arcképei nem csupán a fotográfiai élethűség visszaadására törekcsenek, hanem művészi elmélyedéssel és az arckép mögötti lényeg megérthetőségével az emberábrázolás művészi magasságába emelkednek. Képei, a kompozíció átgondoltságában és a színhatások harmóniájában a régi nagy mesterek tradícióját tükrözik vissza. Valóságsszeretete és őszinte emberábrázolása az arckép karakterének leglényegét vetíti elénk. Őszinteségének erejét ecsetkezelésnek lágyasága nemeríti meg.

Ragaszkodása mindahhoz, ami természetes, egyszerű és belülről jövő, valósággal felüldíti hat a művészet mai bizonytalan utkeresésében.

Művészi kifejező erő, mesterségbeli tökélyvel párosulva jellemzi L. K. Reiner arcképeit. Fejlett technikáján az elsőrangú iskola és a hosszas gyakorlat biztonságát érezzük. Határozott vonalvezetése és rajzbeli rátermettsége két férfi arcképben legszembetűnőbb. A férfiarckép keménysége nagyszerű lehetőséget nyújt a művésznek biztos kezének érvényesülésére. Gyermek-portréiban a festői elem uralkodik. A színek és formák lágy ölelkezése, valami finom játékoság jellemzik ezeket a bájos, virágyszerűen könnyű gyermekfejeket. Egyetlen olajfestménye, a nagy hölgyportré, a sárgás-barna háttérből szoborszerűen kiemelkedő fehér-fekete alak, a kompozíció szigorú egyszerűségével hat. A szinte kézzelfogható anyagszerűség plasztikusan domborítja ki a test eleven tónusát. A művész önarcképe, festői színhatásában, a kompozíció lendületében és művészi fanatizmusában, a kiállítás legsikerültebb képei közé tartozik. Feltűnő Grosz H. asszony arcképe, amely szigorú vonalvezetése és a kék-piros-sárga színakkord megkapó variálása által, különösen érdekes és újzerű.

A lendületes, festői hatásokra felépített hölgyportré, a csillogó köpenyben, érdekes ellentétet képez Cambrea asszony álomszerű, áttetsző szőkecséjéhez. Az idősebb hölgyek arcképeinek finom, meleg tónusa szinte megkiváncsítja az öregség szelid nyugalma. Az említettek kivül még számos pasztell és színes krétarajz, mindmegannyi bizonyítékai Lucie Karoline Reiner művészi rátermettségének és festői izlésének. Hisszük, hogy a nívós és érdekes kiállítás a közönség körében a megérdemelt elismerést és sikert vívja ki.

GYANUS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT MEGHALT EGY BRASSÓI RENDŐRTISZT

Szerdán estefelé hátulsókőbányautcai lakásán gyanus körülmények között meghalt Costea Stefan rendőrségi alkomiszár, Costea tegnap délután még szolgálatot teljesített hivatalában, majd estefelé hazament és dinnyét evett. Nyomban a dinnye elfogyasztása után összeesett s pár pillanat alatt kisérvetett. A halott testén kék foltok ütöttek ki. Valószínű, hogy elrendelék a holttest felboncolását.

Új autóbuszjárat a Cementgyár felé

Brassó, augusztus 31.

Brassó város autóbusz vállalata elhatározta, hogy szeptember elsején még egy autóbuszjáratot állít be a Főter és Cementgyár között. Három autóbusz fog közlekedni ezen az útszakaszon. Az első autóbusz reggel fél 7 órakor indul a Főterről s ugyanekkor egy a Ce-

mentgyártól. Az útvonal a Kolostor-utcán, a Rezsőköruton, a Vasut-utcán és a Deresteyi-uton halad át. Ezeket a buszokat este fél 10 órakor vonják ki a forgalomból. Az utazási díj és a havi bérlet ezeken az autóbuszokon is ugyanannyi, mint a többi városi gépkocsikon.

A Székely Társaság új helyiségeinek megnyitó ünnepélye

Brassó, augusztus 31.

A harminchárom éves Brassói Székely Társaság, mely az iparostanoncok elhelyezését, gondozását, nevelését, támogatását és általában az iparosság művelődésének munkáját szolgálja, egy évvel ezelőtt nyitotta meg a Hosszu-utcában egyesületi helyiségeit, hogy otthon teremtessen nemcs céljainak szolgálatára. Minthogy időközben ez az egyesületi helyiség az egyre fokozódó érdeklődés következtében nem bizonyult megfelelőnek, a Társaság vezetősége kibérelte a Károly király-utca 56-58 sz. alatti épület első és második emeleti helyiségeit és azok célszerű átalakításával szeptember hó 1-én itt nyitja meg új otthonát. Az első emeleten levő helyiségeket egy nagyteremmé alakították át, hogy ott nagyobbabaszású összejöveteleket is lehessen tartani és hogy ez legyen otthona a régóta hajléktalanul álló Braessói

Magyar Dalárdának is, mely a római katolikus egyház lekötelező vendégszeretét élvezte eddig.

A Brassói Székely Társaság új helyiségét, mely az egész brassói magyarságnak otthona lesz, szeptember elsején, szombaton este 8 órakor ünnepélyes keretek között nyitja meg. Felavató beszédet a Társaság elnöke, Szele Béla dr. mond. Lesz szórakoztató műsor, aztán bezáró beszédet tart Szabó Béni ügyvezető elnök. A hivatalos rész bekezdése után társasvacsora következik. A legkitűnőbb étellekről és italokról a Társaság konyhája gondoskodik. Kíváncsok, hogy Brassó magyarsága, különösképpen pedig a Székely Társaság tagjai minél nagyobb számban vegyenek részt az új helyiség felavató ünnepélyén, hiszen ez a brassói magyarság összefogásának alapkövetétele.

BEIRATKOZÁSOK

A brassói magyar evangélikus 7 osztályú elemi iskolába a beiratkozások szeptember 1-10-ike között lesznek. Felkérjük a szülőket, hogy a törvény által megállapított határidőn belül irassák be gyermekeiket. — Igazgatóság.

KIRÁNDULÁS DAMBOVICIOARA-RA

A „Brassói Turista Egyesület” folyó év szeptember 2-án, vasárnap, közőhajra Dambovicioara csodás útjára vezet kirándulást. Az autóbusz egész a barlangig visz. Ebéd, hosszabb pihenéssel egybekötve a festői várromoknál. Indulás reggel fél 6 órakor a Kertsch-villa elől. Jelentkezés az egyesületi irodában (Kapu-utca 42) vagy Bartók Árpádnál, a „Levante” irodában szombat délután 4 óráig. Utiköltség a jelentkezés alkalmával fizetendő. Vezető: Ferencz Károly.

„ENCIÁN”-KIRÁNDULÁS

Vasárnap, szeptember 2-án kirándulást rendez az Encián a Fekete-halom-hegyre és fürdőbe (Waldbad). Találkozás reggel

fél 7 órakor az Astra előtt. Jelentkezés kötelező péntek estig az egyesület helyiségében (Vár-utca 2) és Hild János fodrászüzletében (Fekete-utca 2) szám alatt. Vendégeket szívesen látnak. Vezető: Zeiber Dénes.

BRASSÓ TEJET AD A SZEGÉNYEKNEK

Brassó város ideiglenes vezetősége az egészségügyi tanács előterjesztésére elhatározta, hogy havonként 3 ezer lejt fordít a szegényeknek tejfel való ellátására. Még számos egyesület működik Brassóban a szegényeknek tejfel való ellátása érdekében.

IGAZOLVÁNY-LÁTTAMOZÁS

A stadion vezetősége felhívja az egyesületek elnökeit és intézőit, hogy a pályákra ingyenes belépésre jogosító igazolványukat Moldovan tanárnál (városháza) mutassák be láttamozás végett, miáltal a városi stadionba is díjtalanul beléphetnek.

TEKÉZŐSPORT

A Székely Tekező Egyesület szeptember 2-án rendezi házi díjversenyét. Kéri az összes tekézők indulását.

Capitol Mozgó, Brassó

Péntektől kezdődőleg egy 100%-osan németül beszélő slágerfilm:

Az ismeretlen énekes

Főszerepben: Tino Pattiera, a milánói opera tagja. Gyönyörű zene, szenzációs ének-számok, pazar kiállítás. Kiegészítő műsor: PATHE JOURNAL.

Ma csütörtökön utoljára „DRAGA MASIN”

Szombaton délután 3 órakor SCHNEIDER MAGDA „Ketten egy autóban”

Apróhirdetések

100 holdas területre befogadok legeltetésre marhákat és lovakat. Elsőrangú legelő. Brassó, Vasut-utca 128. (Volt Irk-tanya.) 14297

Egy vagy két világos, szép nagy, butorozott szoba azonnalra kiadó. Str. N. Filipescu 59., földszint (volt Hátulsó Kőbánya). Ugyanott sodronyos gyermekvaságy, egy sodrony ágyléte és más apróságok eladók. 14295

Egy ruhaszekrény olcsón eladó. Érdeklődni Weiss Mihály-utca 13. sz. az üzletben. 14285

Más elfoglaltság miatt egy biztos megélhetést biztosító fűszerüzlet átadó. Brassó, Strada Crisan No. 2. (volt Lövész-utca) 14312

Azonnalra kiadó utcai lakás, 4 parkettes szoba, fürdőszoba, konyha. Brassó, Str. Iuliu Maniu (Vasut-utca) 34. 14313

Keresek fiatal, jó munkás borbélysegédet. Arthur Habermann, Brassó, Kut-u. 44. 14314

Jókarban levő 2 szekrény és 1 éjjeliszekrény nagyon olcsón eladó. Brassó, Str. Horea 21. (volt Lövész-utca.) 14325

Jó munkás borbélysegéd fixfizetéssel azonnal beléphet. Salon Paris, Vasut-utca 51. 14327

30-35 év körüli mindenek szakácsnét keresek, aki románul is tud. Érdeklődni Luca P. Niculescu cégnél. Rendőrség mellett. 14328

Napos, szépen butorozott szoba különbejáratú, fürdőszoba használatával 1-ére kiadó. Érdeklődni Közép-utca 31 c. alatt. 14329

Szülők figyelme! A közelő iskola év alkalmával ajánlom nagy raktáramat mindenféle iskolaszerekben, valamint akta iskola- és ovódatáskában a legolcsóbb árak mellett. Economia könyv is. Weiszfeiler Kálmán játékok, utazási- és papíráruk üzlete, Brassó, Str. Regele Carol 58. (Korona-szálloda mellett.) 14330

Kötök finom cerna férfi, női és gyermek-harinyákat. Fejleszt is olcsón vállalkoz. Brasso, Str. N. Filipescu 59. (volt Hátulsókőbánya utca) Jobbra a földszinten. 14331

Különbejáratu, elegánsan berendezett, parkettes, csempekalnyás szoba 1-2 személy részére, fürdőszoba használatával szept. elsejére kiadó. Brassó, Sütő-utca 2. Salamon. 14332

Azonnali megvételre kerestetik Fordson szíjtarcsa fogaskerékkel együtt. Eladó Oser és Bauer-féle eszélőmotor, malomberendezésre is alkalmas. Szabó Géza, Telisoara, jud. Odorheiu

2 szép fekvésű háztelék gyümölcsösökkel olcsón eladó. Érdeklődni: Brassó, Gyár-ut sarok. Plevna-u. 1. 14335

Egy jóhangú fekete, rövid, keresztthuroszongora berbeadó. Brassó, Gácsmajor, Cuza Vodă 46. 14336

Két szoba konyha kiadó. Hosszu-utca 49. Napos fekvés. 14342

Szobafestés. Máncs Lajos szobafestő, Hosszu-utca 49. Jutányos, izléses és tartós munkát végez. 14342

Butorozott szoba kiadó. Hosszu-utca 49. Jobbkézt, hátul az udvarban. 14342

Astra Mozgó Brassó

Péntektől premier!

Operett-szenzáció!

Magda Schneider

a legbájosabb, legragyogóbb operett-slágerben:

Szerencsés utat!

Ed. Klünecke hasonnevű operettje filmen. Csupa ének, tánc, humor, kacagás.

A többi szerepekben:

Max Hansen, Hugo Fischer-Köpe, Carlo Carl-sen, Adele Sandrock.

Journal. Regie: Alfred Abel. Előjáték.

Általános közkívánatra szombaton d. u. 3 órától és vasárnap d. e. 11 órától

Forradalom a budapesti állatkertben.

Olcsó helyárakkal. Lei 10-15.

Astra LUX Mozgó

Szombattól!

Ha jól akar két órán át mulatni, nézze meg a legjobb katonai vigiátéket.

AZ ÁLADJUTÁNS

Főszerepben:

Heinz Rühmann, Trude Berliner, Fritz Kampers.

Ma, csütörtökön és pénteken utoljára JEAN HARLOW gyönyörű filmje:

A vöröshaju asszony

Közkívánatra szombat d. u. 3 órától és vasárnap d. e. 11 órától

Zoo in Budapest

(Forradalom az állatkertben).

Olcsó helyárakkal. Lei 10-15.

Olcsó helyárakkal. Lei 10-15.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mit követelnek a gyár- iparosok

Kolozsvár, augusztus 31
Kaptuk az alábbi hivatalos közleményt:

Most tartotta meg az Ugir kolozsvári kerülete aug. havi vezetőségi ülését, melyen Diamant Izsó, a Sodronyipar vezérigazgatója elnökölt s dr. Böszörményi Sándor, a kerület ügyvezető igazgatója terjesztette elő az ügyvezetőség javaslatait.

Az ülésen megjelent erdélyi nagyiparosok részletesen letárgyalták közgazdasági életünknek a nagyipari termelést közelebbről érintő összes súlyosabb problémáit s azoknak helyes megoldása érdekében több közérdekű határozatot hoztak.

Egyik legsúlyosabb problémaként tárgyalták a nagyiparosok az importkontingentálási és árukompenzációs rezsimek épp folyamatban levő átszervezésének új módját. A kontingentálási rezsimek átforgatása tekintetében leszögezték azt az alapelvet, hogy külkereskedelmi mérlegünknek az export felfokozásával s nem az ipari és mezőgazdasági termeléshez nélkülözhetetlen s belföldön be nem szerzhető nyersanyagok és gépek behozatalának generális megszorításával kell egyensúlyban tartani. Ezen alapelvre hivatkozással, követelik gyár-
iparosaink külkereskedelmi szerződéseink revizió alá vételét. És ezen alapelvhez híven helyeslik az exportprémium-rendszernek bevezetését azon országokba induló kiviteli szállítmányainkra, amelyekkel kliring szerződéseink következtében megszűnik a kompenzációs szállítási lehetőség s az ilyen exportszállítmányok felfokozása érdekében készséggel fizetik meg a vámtételek mellett immár intézményessé vált külön behozataltól taxákat is.

A kompenzációs áruforgalmi rendszerrel kapcsolatban, melyet pedig megfelelő korlátozással még a kliring-szerződések mellett is fenntartandónak ítélnék, súlyos kritikai szempontokat szögeztek le az erdélyi gyár-
iparosok. Megállapítják, hogy eredendő hiba volt az u. n. kompenzációs társaságoknak u. n. keretszerződések adni s ezáltal, valamint ezen szerződések elvonásának folytonos hangoztatásával, de meg nem tételével, ezeket a kompenzációs társaságokat valóságban behatárolni a jutaleküzorába s a termelés megdrágításába. A nagyiparosok két korrektívumot kérnek ezekre a társaságokra szemben. Az első korrektívum az volna, hogy keretengedélyeket ezek a társaságok a jövőben ne kaphassanak. Maradjanak ők csak egyszerű közvetítő szervek és ne próbálják a kormánytól kapott privilégiumaik segítségével külkereskedelmi forgalmunkat oly módon befolyásolni, hogy szerződött exportörjeiken át román termékeink részére lerontják külföldi piacainkat, kénytelen-kelletlen velük dolgozgatni importörjeinket át pedig megdrágítják a belföldi termelést. A második korrektívum pedig abban állna, hogy ezek a társaságok kötelesek legyenek devizafelárak árfolyamát időközönként publikálni s ezáltal működésüket a közvélemény ítélete elé bocsátani. A kormány által az ezen vállalatok megrendszabályozására tervbe vitt ügyletellenőrző delegátusok kiküldésétől a gyár-
iparosok nem várnak semmi jó eredményt s azért ennek a tervnek az elejtését nyomatékosan kérik.

Az állami szervek további beavatkozásától a külkereskedelmi áruforgalom rányitására már csak azért is félnek a gyár-
iparosok, mert másfél éves tapasztalataik e téren azt mutatják, hogy az állami szervek bürokratizmusa következtében magángazdaságunk hitelessége a külföldi piacokon sokkal jobban leromlott, minthogy annak fizetési képességünk tényleges csökkenése alapján le szabad lett volna romlania. Azt a tényt például, hogy kompenzációs és kliringen kívüli fizetés esetén devizát a Nemzeti Bank csak az áru beérkezése után 5 hónap múlva ad, kénytelen-kelletlen csak elfogadták a külföldi áruhitelezők. Azt azonban, hogy a 3-ik hónap végén a lejellenérték deponálása után kiutalt devizákat további 2-3 hónap után kapják effektív kézhez, semmiképpen sem akarják tudomásul venni s a Banca Nationala deviza kiutalási politikájának főként ez a nagy hibája rontotta le magángazdasági vállalataink külföldi hitelét oly súlyosan, hogy annak visszaállítására érdekében komoly akcióra van

Már csak önvédelemből is:

Országszerte összegyűjtik a kereskedők kereseti és adózási adatait

„Eddig csak értelem és indoklás nélküli sirások és panaszok hangzottak el“

Temesvár, augusztus 31
A napokban érkezett meg a temesvári Kereskedők Egyesületéhez az Erdélyi és Bánsági Kereskedelmi Testületek Szövetsége nagyváradi központjának körirata, amely alaposan, magyarul megmondja, hogy mit értek a kereskedők adóterheinek megkönnyítéséért indított eddigi akcióik. Ez a magyarázat egyben felhívás arra az újabb akcióra, amelynek talán mégis lesz valami eredménye.

Idézünk néhány részletet a felhívásból:
— Tíz esztendeje folyik a harc a kereskedők adóterheinek könnyítéséért... de tíz esztendő alatt tulajdonképpen nem történt semmi. Csak általános frázisok hangzottak el, értelem és indoklás nélküli sirások és panaszok. Nem volt soha egyetlen kormány, egyetlen politikai párt sem valóban abban a helyzetben, hogy statisztikai adatok alapján foglalkozhatott volna ezzel a kérdéssel... egészen új utakon kísérjék meg tehát a cél elérését. Nélkülözhetetlenül szükségesek a számok, amelyek módot adnak arra, hogy többé ne csak frázisok hangozzanak el a levegőben, hanem meggyőzőhetlen érvek tegyék lehetővé a kormány részére is, hogy ezt a nehéz kérdést megoldhassa.

— Az üzletberek leszállításáért is sokáig meddő harc folyt, míg a szövetség a statisztikai adatokat fel nem dolgozta és így el is érte a célt, az állami beavatkozást az üzletberek megállapításánál.

— Tudjuk, hogy az 1934—35. évi adót egyáltalán nem fizették meg, hogy az előző évi fizetést átvitték az idei évre, noha a forgalom lecsökkent...

— De indokoltá teszi a statisztikai adatok sürgős összegyűjtését az is, hogy a pénzügyminisztérium legutóbbi körrendeletben hívta fel a pénzügyi hatóságokat az összes adózók helyzetének felülvizsgálására és erre vonatkozó számbeli adatokkal alátámasztott jelentés felterjesztésére. Tehát a pénzügyminisztérium is érdeklődik az adózók helyzetének megváltozása iránt. Minthogy azonban nem valószínű, hogy a pénzügyi szervek adatai a kereskedők szempontjából kedvező eredményt fognak fel tüntetni, már az ellenérvek beszerzése céljából is, önvédelemből szükségünk van a pontos statisztikai adatokra.

A körirat megjegyzi többek között, hogy az akciónak ez csak az első és az évi kivétel alapján adózókra vonatkozó része. Közvetlenül ezután következik az akció második szakasza, a patenta fixások érdekében.

Néhány kérdést is idézünk, amelyekből látszik, hogy a számhasznítás a gyökeréig akar nyulni az adóalap körüli vitáknak és a kincstári eljárásnak:

Kettős könyveléssel bíró cégek részére:
— Az 1933—34 adóévre mutatott-e be a cég veszteség-nyereség számlát és a kincstár adóalapul elfogadta-e azt? — küldött-e a kincstár könyvszakértőt a könyvek megvizsgálására?
— Az elsőfokú adóhatóság milyen indoklással utasította el a könyvek és a veszteség-nyereség számla figyelembevételét? — Mely tételeket nem fogadott el a kincstár és azok helyett milyen összegű tételeket állított be?
Azon cégek részére, akiknek adóalapját az üzleti forgalom alapján állapították meg:
— Mennyi üzleti forgalmat vallott be a cég? Ezzel szemben mennyit állapítottak meg az elsőfokú adóhatóságok?

szükség. Az Ugir erdélyi vezetői idevonatkozólag egyelőre fix határidőre szóló devizakreditív kiadását javasolják a Banca Nationala urainak. A maguk részéről vállalják ezen határidős valutai ügylet összes rizikóját is olyanformán, hogy az akreditív effektív beváltásakor a hónapokkal előbb történt lejdeponálás óta esetleg mutatkozó árfolyamvesztéséget a Banca Nationala pótlólag köteles legyen befizetni az, aki ilyen akreditív kiadását kéri a Banca Nationalától.

Gazdasági életünk eme talán legsúlyosabb problémáinak országszerte letárgyalása után az erdélyi Ugir vezetői a Bukarestben, szeptember 15-ikén megnyíló országos jellegű ipari kiállítás kérdésével foglalkoztak behatóbban. Örömmel állapították meg, hogy az első prospektus bizonyossága szerint bürokratikus módszerekkel beindított előkészítési munkát abban a pillanatban, amikor a rendező-szerve az Ugir vezetői is bevonultak, ko-

és így tovább. A lényeg az, hogy a szövetség abban az állandó háborúban, amely a kincstár és a kereskedők között a kincstár szakadatlan győzelmével folyik, a legrészletesebb és legpontosabb adatok nehéz útjait akarja felvonultatni. A kétszer-kétszeres négyes akarja bizonyítani a kereskedők igazát, bizonyítékok halmazát akarja az asztalra dobni az adótárgyalásokon, amelyeken a kereskedő amúgy is mindig vádlottnak és elítéltnak érzi magát.

Ez az új akció lényege. Most már csak az a kérdés, hogy ha sikerül majd az összes matematika-professzorokat lepipáló alaposággal bizonyítani a kereskedők túlterhelését — elég erkölcsi kényszer lesz-e ez a kincstárnak, hogy mérsékelje mohó étvágyát?
Egyelőre reméljük, hogy igen.

A temesvári Kereskedők Egyesületének agilis főtitkára, Endre Károly dr., azonnal hozzálátott az adatok összegyűjtéséhez a kiterjedt temesvári kereskedővilágban s a nagy bánsági adathalmaz lényeges részét fogja képezni az országos statisztikának.

Az adóreform-akcióval egyidejűleg a Szövetség a közszéki köztelherviselés reformját is

keresztül akarja vinni s ecélból minden városból bekérte a városi költségvetést.

Ehelyütt említjük meg, hogy a temesvári Kereskedők Egyesülete még két sérelem ügyében indított harcot. Fellép először is a gomba módra elszaporodott új bodegák ellen, amelyek vasárnap is árusítanak húst és minden fajta élelmiszert, nagy kárt okozva a szaküzleteknek és kijátszva a munkaszüneti törvényt. Ezeket összeírják s először barátságos uton, szükség esetén a hatóságok útján járnak el ellenük. A másik kérdés a piaci fűszerárak csökkentése, amelynek megrendszabályozása és szigorú egészségügyi ellenőrzése érdekében — nemcsak a piacon, hanem a leraktározó helyiségekben is — szintén folyik az akció. A vasárnapi piacról a munkaszüneti törvény alapján, már sikerült is kitiltani a fűszereket.

Ujabb és újabb fázisai mindezek a kereskedők kétségbeesett egzisztenciális harcának, amelyben, a mindenkor kormányok közömbössége mellett, nem könnyű egy-egy részgyőzelmet kicsikarni.

k. g.

Veszélyben forog Románia lóheremag-kivitele

A magyar kormány állítólag 3900 pengős prémiumot fizet minden kiszállított vagon lóheremag után

Bukarest, augusztus 31.

Az erdélyi mezőgazdaságot komoly veszedelem fenyegeti azért, hogy egyik legjobban jövedelmező termékének, a lóheremagnak külföldi értékesítése körül nehézségek mutatkoznak. Tudvalevő, hogy a gabonaelexportban és újabban a kompenzációs ügyletekben rendkívül jelentős szerepe jutott a kiváló minőségű és nagy keresletnek örvendő erdélyi lóheremagnak. Az idén, amikor Romániának alig van komolyan számbajöhető agrártermék-főleslege, még fontosabb szerep várna a lóheremagkivitelre és most éppen ezeket a lehetőségeket látják veszélyeztetve az exportörök.

A piacon elterjedt hírek szerint ugyanis ebben az évben Magyarországon is nagyon jó a lóheremagtermés, úgyhogy igen jelentős készletek lesznek exportálhatók. A kivitel támogatása érdekében a magyar kormány állítólag 3900 pengős exportprémiumot akar fizetni a termelőknek, illetve az exportöröknek. Ez a 20 százalékos kiviteli prémium lehetőséget ad a magyar exportnak arra, hogy minden más állam hasonló törekvéseivel versenyezni tudjon. A magyar exportprémium átszámítva a

hivatalos árfolyamra vagononként 113 ezer lejnek felel meg, amikor egy vagon lóheremag ára a nemzetközi piacon 580—600 ezer lej. Ezt a körülbelül 20 százalékos exportprémiumot egyetlen más áru sem tudja behozni és így román exportörökben érthető aggodalommal tekintenek a magyar lóheremagkivitel elé, amely kiszoríthatja a román árut a legfontosabb exportpiacokról és különösen Németországból.

Romániában a lóheremag ára nyers állapotban kilónként 34—35 lej, vagyis egy vagon lóheremag 340—350 ezer lejbe kerül tisztított állapotban és minden költség nélkül. A magyar exportörök viszont a 20 százalékos prémium következtében már önköltségi áron is eladhatják külföldön a lóherét és így is szépen keresnek mellette, míg a romániai lóherére lehetetlenség lesz vevőt kapni. Hir szerint úgy, a mezőgazdasági érdekeltek, mint az exportörök lépéseket készülnének tenni a kormánytól annak érdekében, hogy a romániai lóheremag is kapjon kiviteli prémiumot, mert különben az egész termés bennmaradhat az országban, ami a mezőgazdaságra kiszámíthatatlan veszteséget jelentene.

mely kereskedelmi érzékkel dolgozó s eredményes propaganda munka váltotta fel. Ennek a munkának az eredménye az, hogy Erdélyből és Bánátról kb. 300 ipari vállalat máris bejelentette részvételét a mintavásár jellegű és elnyert kiállításra s hogy a f. hó 20 és 30 között utólag jelentkező vállalatok részére már külön pótpavilonokat kell építeni. A kolozsvári Ugir-kerület az eddig általa felterjesztett és a rendezőbizottság által egytől-egyig elfogadott rendezési feltételeken túl ezúttal még két ilyen feltételt hangsúlyozott ki. Az egyik, mely szerint a kiállítás időtartama — tekintettel a vidéki kiállítások külön költségeire — ne legyen hosszabb 15—16 napnál. A másik, hogy az 50 százalékos áruszállítási tarifaredukció ne egyszerre a visszaszállításnál, hanem két részben a kiállítandó áruk oda és visszaszállításával adassék meg.

A gyár-
iparosok letárgyalták még a

háztulajdonosok és egyéb gazdasági szervek által a közlő városi választásokkal kapcsolatban ezévből is felvetett kollaborációs terveket is. Minthogy a vita folyamán a vélemény alakult ki, hogy az alapelvként hangoztatott pártpolitikai érdektelenség a fenti alakulásoknál ez évben sincs még megmaradéktalanul, viszont az Ugir alapszabályaival merőben ellenkezik minden pártpolitikai színezettel bíró akció, a jelenlevők nagy többsége úgy határozott, hogy az Ugir, mint szervezet fenti alakulások akcióitól is távol kell hogy tartsa magát.

Miután az Ugir erdélyi vezetősége, dr. Böszörményi Sándor javaslatára s illetve dr. Weiser Artur (Nagybánya) és Ungár Ármán ajánlására Weinberger Sándor nagyváradi papírgyárost egyhangúlag kooptálta tagjai közé, az ülés Diamant Izsó elnöknek a helyes árpoltikáról szóló záróbeszédével ért véget.

Arad megyében nagy az izgalom

A földművelésügyi miniszter nagyobb mennyiségű szőlőt helyezett el a bécsi piacon

Politikai izgalmak is tarkázzák a termelők és az exportőrök örvendezését

Arad, augusztus 31. Arad megye gyümölcstermelői között jöleső izgalom uralkodik.

A bécsi gyümölcsimportőrök szindikátusától levél érkezett Birtolónu Aurel dr. volt képviselő, nyugalmazott őrnagyhoz, a romániai gyümölcsexportőrök szövetségének egyik igazgatósági tagjához, Pop-Cicio István vezérez. A bécsi levél arról értesíti a romániai gyümölcsexportőröket, hogy Manoilescu-Strunga, a román földművelésügyi alminiszter

Bécsben nagyobb mennyiségű román szőlőt helyezett el

a tárgyalások során Birtolónu Aurel címét adta meg a bécsi nagykereskedőknek az összeköttetés azonnali és eredményes felvétele érdekében.

Érdekes, hogy a Birtolónuhoz érkezett kereskedelmi kétségkívül igen használható levél nemcsak a közvetlenül érdekelt termelők és gyümölcskereskedők között keltett feltűnést, hanem Arad megye politikai köreiből is. A politikusközötti meglepetés természetesen nem olyan osztatlanul örvendező, mint a termelőké és a kereskedőké. A nemzeti-párti pártiak nagyon, sőt tüntetően örven-

denek, a liberálisok viszont mérgelődnek. A külföldön utazgató földművelésügyi miniszter ugyanis kereskedelmileg kitűnő megállapodást létesített, politikailag azonban „balklővést” követett el, nyilván az üzletkötés lázas sietségében. Megfeledezett arról, hogy Arad megyében a kormánypárti politikuskok éppen most nemrég kezdték mérget és elkeseredett harcot Birtolónu ellen, akit az exportőrök szövetségéből is ki akartak bocsolni. Most aztán az a tény, hogy a miniszter a bécsi importőröket éppen Birtolónuhoz utasította, egyszerre megszilárdította az üldözött ember helyzetét, sőt a nyilvánvalóan jelentős hasznot hajtó exportizlet megszervezését is a kezére juttatta.

Íme, ezért keltett Arad politikuskai között nagy izgalmat a bécsi levél. Érdekes, hogy a politikuskok között mindenki a miniszter feledékenységére és tájékozatlanságára gondol és senkinek nem jut eszébe megbecsülni a minisztert azzal, hogy: hátha nagyon is tájékozott volt, tudja, hogy a palesztinai állatexportot is Birtolónu szervezte meg nagyszerűen, ezért szemelte ki éppen őt erre a szerepre az összes többi politikusk-exportőr közül.

A kikötői exportcégek tiltakoznak a faipari kivitel túlzott ellenőrzése miatt

A kormány nem hajlandó az ellenőrzőbizottságot megszüntetni

Bukarest, augusztus 31.

A dunai államok fatermelő-iparai, mint ismeretes, kartellben vannak és Bécsben közös eladási és racionalizálási irodát tartanak fenn, amelyben Románia is képviselve van. Ennek megfelelően itt az országban is külön szervezetük van az exportra dolgozó puhafavállalatoknak, a Gyáripari Szövetség mellett működő Faipari Szövetség. Ez a szervezet a tavasszal végrehajtotta az egységes árutípusok bevezetését és az egységes árlistát, amelynek betartását a fakiviteli prémiumok biztosítják. A bukaresti iroda nemcsak a termelést ellenőrzi, hanem a kereskedelemügyi minisztérium nevében az exportot is és ennek megfelelően a napokban felszólította a kikötőkbeli fűrészáru-exportcégeket, hogy mielőtt a külföldre szóló árut behajóznák, kötelesek a bukaresti kontrollirodának kimutatást beküldeni az exportra kerülő áruk minőségéről és származási helyéről.

Ha a behajózás megtörtént már, akkor az exportcégek kötelesek az összes iratokat a szerződés másolatával beküldeni Bukarestbe verifikálás végett és csak ha az ellenőrzési irodának nincs valami kifogása a tranzakció ellen, adhatók át a vonatkozó üzleti okmányok a kompenzációs partnernek, hogy az import ellenértékét inkasszálhassa.

Ez a körlevél nagy elkeseredést váltott ki a kikötői exportkereskedők körében, akik azt hangoztatják, hogy a faipari egyesület intézkedése zaklató jellegű és lehetetlenné teszi a prompt üzletbonyolítást. Az érdekelt gyűlést tartották a galaci kereskedelmi kamarában és hangsúlyozták, hogy meg kell szüntetni a bukaresti ellenőrző bizottságot, amely csak megnehezíti az exportot. Egyes kereskedők azt javasolták, hogy tiltakozásuk keretében az exportcégek néhány napra állítsák le a behajózásokat és lépjenek sztrájkba, amíg az ellenőrző iroda észbe kap.

Különösen az ellen hangzóttak el éles kifakadások, hogy az ellenőrző bizottságban olyan cégek foglalnak helyet, amelyek maguk is exportálnak és így nem lehetnek tárgyilagosságok.

A felszólalók kérték tehát, hogy az ellenőrző bizottságot semleges személyekből állítsák össze.

Számos kereskedő tiltakozott az ellen, hogy az UGRIR beleavatkozik az export ügyébe és kifogásolta, hogy a 15 százalékos kiviteli prémiumból, amelyet kizárólag az exportőröknek kellene kapniuk, kétharmadrészt oda kell adni a termelőknek. Konkrét vádask is elhangzott, hogy egyes fatermelő cégek ellen, amelyek nem tartják be az előírt árakat és olcsóbb kötésűket csinálnak a külföldi vevőkkel, mint maguk az exportőrök. A nagycégek az új rendelkezé-

sekkel a közép- és kisexportőrök ellen dolgoznak.

Egyes kereskedők azt javasolták, hogy kérni kellene az exportprémiumok október elsejétől való megszüntetését, vagyis, hogy minden exportőr úgy adhassa el az áruját, hogy ne kelljen figyelembe vennie a faegyesület által előírt minimális árakat.

A gyűlés határozatából küldöttség utazott Bukarestbe, ahol megjelent Teodorescu miniszternél, valamint az UGRIR faipari szakosztályánál és a nemzeti exportintézetnél. A bukaresti tárgyalások során felvilágosították az exportkereskedőket, hogy az ellenőrzés megszüntetéséről szó sem lehet, annál kevésbé, mert számos esetben megállapítást nyert, hogy a közvetítő exportőrök jóval gyengébb minőségű árut hajóztak be, mint amilyen a szerződésben és fuvarlevelekben szerepelt és ezzel komoly károkat okoztak a romániai fatermelésnek és fakivitelnek.

A sérelmezett körlevelet az exportőrök részben félreértették, részben helytelenül alkalmazták az ellenőrzőbizottság kikötői szervei is, amiért a benne foglalt intézkedéseket vizsgálta is vonták, egyben felszólították az exportkereskedőket, hogy terjesszenek elő maguk más módozatot a fűrészárukivitel ellenőrzésére vonatkozólag.

NAGYON JÓ AZ OSZTRÁK BURGONYATERMÉS

(Bécs) Ausztria ezévi burgonyatermését igen gondos becsléssel legalább 27 millió métermázásra számítják, mivel kiilónösen Alsó-Ausztria északi és Észak-Ausztria nyugati részeiből a legjobb kilátásokról érkeznek jelentések.

Árlejtések

BRIT-INDIA

Store, Purchase Committee, Government of Mysore, Bangalore részére: mindenemű orvosi műszer és kórházfelszerelés: határidő: 1934 október 10.

GÖRÜGORSZÁG

Athéni állami anyagbeszerző részére: különféle gyógyszerek, határidő: szeptember 19.

500 kg. fekete tuss a posta részére. Határidő: szeptember 19.

PERZSIA

A perzsa kormány tervbevette a közeli hónapokban árlejtés kiírását a teheráni vasútállomás vasszerkezeteinek beszerzésére, továbbá ezzel kapcsolatban nagyszabású műhelyek berendezését.

SZEPTEMBER

2. ÁN
LESZ.

AUTÓSOK!

A NEVEZETES NEMZETKÖZI VERSENY A FELEKI HEGYOLDALON.

Emlékezzenek, hogy az UNIREA kiváló terméke a

KÉK BENZIN

megalapozta hírnevét nagy teljesítményeivel a lefolyt hegyi versenyeken!



A kék benzin kizárólag az UNIREA kútjainál kapható!

Használjanak KÉK benzint!

Vezessék autóikat az

„UNIREA” GARÁZSBA
CLUJ, Calea Dorobanților 3. Telefon 5-55.

Egy példa, ha rólunk van szó

VÉGREHAJTÁS

Vasárnap, az egész falu szemeláttára cipelték el a lelkész holmiját

Fogarás, augusztus 31.

Az adóvégrehajtó.

Róla lesz szó, ismét és mindörökké.

A középkor a művészet és a vallások kora volt, századunk, amiben szerencsénk van élhetni: az adóvégrehajtók kora.

Íme egy szebb eset a sok közül.

Gidófalvy Károly dombosi református lelkésznek ez év augusztusában a következő adótartozásai állottak fenn:

1931-ből 260 lej, 1932-ből 5594 lej, 1933-ból 3896 lej, 1934-ből 4896 lej. Összesen 14.646 lej.

Augusztus 26-án, vasárnap megjelent nála I. Adam adóvégrehajtó és az ünnepelő falu megrökönyödésére lefoglalta 4 siemethali fajtehenét, 8 magnak szánt borját és igás kocsiját. Az állatokkal együtt felpakolták a lakás jobb butorábjait: 1 ingaórát, 3 szekrényt, 4 párnázott széket, 1 asztalt és több képrámát.

A lefoglalt jószágokat és butorokat 28-án elárvereztek Sároson, anélkül, hogy arról a tulajdonost értesítették volna.

Ugyanakkor Gidófalvynak van az államtól az 1932. évi kongrua fejében 6000 lej kötetelése. Ebben az évben az adóhivatalhoz befizetett 1931-iki tartozása fejében 4600 lejt, 1933-ra 1000 lejt. Gabonája asztalra rakva cséplés előtt áll. Ennek az árából szeretne volna kiegyenlíteni régi tartozásait.

Az adótsízt mégis végrehajtotta, tönkretette kis gazdaságát, holott a kincstár föltétlenül jobban jár, ha vár még néhány napig, amíg a pap értékesíthette volna gabonáját. Nem is beszélve arról, hogy ez a haladék amugyis méltányos lett volna akkor, mikor az állam sem rendezte a lel-

készel szemben a maga tartozását.

A végrehajtónak azonban — nem tudni mi okból — sürgős volt a dolog. Annnyira sürgős, hogy nem hétköznapi, hanem vasárnap állított be az egyházi szertartással elfoglalt paphoz. Az egész falu szemeláttára kellett őt megaláznia és nevetség tárgyává tenni az idegen felekezettiek előtt.

Rendben van, adót kell fizetni. Ez a legcélembb állampolgári kötelesség. De a behajtásnak is megvannak a maga határai. Szabad-e a végrehajtó urnak egy vallásfelekezeti ilyen kiméletlenül pellengetni vasárnap ünnepén, amikor másoknál sokkal több adóhátralékot elnéz és haladékot ad.

Mit szól ehhez a pénzügyminiszter, aki csak nemrégiben a „kiméletes adóbehajtásról” beszélt. Erdélyben és általában a vidéken így néz ki a „kimélet”, ha rólunk van szó.

j. m.

Háziipari és népművészeti kiállítást rendez az AGISZ

Brassó, augusztus 31

Nagy érdeklődésre számot tartható kiállítás nyílik meg vasárnap Brassóban. Az AGISZ szövetség hazaiipari és népművészeti kiállítást rendez a katolikus elemi iskola rajztermében szeptember 2. és 9-ike között. Ünnepeles megnyitó: szeptember másodikán vasárnap délelőtti tízenegy órakor. A máris jó nevet szerzett AGISZ termékek együttes bemutatója, az előjelek szerint, az eddigi kiállítások sikerét is felülmúlja.

SPORT

Egyre lejjebb csuszik a sportolás alsó korhatára!

„Már ott tartunk, hogy a 8–10 éves fiúk és lányok éppen csak el nem késték a rendszeres sportélet megkezdésétől”. — Hogyan fedezik fel a japánok és amerikaiak az uszótétehetségeket?

A sportüzés alsó korhatára egyre lejjebb csuszik, ma már nem esemény, ha felbukkan egy-egy világraszóló tehetség, aki még a huszadik évét sem érte el, vagy világrekordot javít valamelyik 15 éves kislány. Mint például a 15 éves Willy den Ouden csodálatos százméteres gyorsuszó rekordjával.

A nagy versengés a legalaposabb előkészületeket követeli meg azokról, akik versenybe szállnak, a nagy és kellő felkészültségnek pedig egyik előfeltétele, hogy minél korábban kezdjen hozzá az illető a sporthoz. Ha a modern sportélet nagy fellendülésének idejét a 900-as esztendőkre tesszük, akkor ma már a harmadik sportgeneráció küzd a dicsőséért és a rekordokért. Nemzedékről-nemzedékre fokozatosan szállt le a sportolás kezdő korhatára s most, a feltörekvő negyedik generáció sportnevelésénél már ott tartunk, hogy a 8–10–12 éves fiúk és lányok éppen csak hogy el nem késték a sportolás és a rendszeres sportélet megkezdésétől.

A vízisportokban különösen hamar kell elkezdni a sportos tevékenységet, mert az uszában, vízipólóban a 15 évesek között igen sok a „beérkezett” versenyző, a 20 évesre pedig már hamar rámondják, hogy „kezd kiöre-

gedni”.

Jó vízisportoló csak abból lehet, aki szereti a vizet, nem fél tőle, hanem éppen olyan élető elemének tartja, mint a szárazföldet.

Japánban már 8–10 éves korában rendszeres sportmunkára fogják be a gyerekeket, hozzá szoktatják a vízhez s szakemberek nézik állandóan, melyik tekinthető komoly tehetségnek. Amerika sem marad el e tekintetben a sárga riválisától, minden fürdőhelyen jelen van egy-egy vízisport-szakember, aki vizsgázzal figyel a vízben hancurozó gyerekeket, maga is beáll közbük játszani, versenyeket rendez nekik és igyekszik kilesni, kinek van a legnagyobb hajlandósága a sporthoz. A vízisportyoknál természetesen nem is olyan fontos, hogy szabályszerű sporttevékenységet folytassanak, hanem elég, ha megbarátkoznak a vízzel.

A strandokon hancurozó, kacagó és minden játékra kapható gyerekek között vannak a jövő nagy bajnokai, a világrekordokat döngető versenyzők. Az a vízisporty, aki ma még kapálózva evickél a gumicsónakban és társai nagy örömeire bukfeneczik bele a vízbe, talán éppen az olimpia hőse lesz, mire az ő ideje el-érkezik...

A bíró a második félidőben is folytatta a lehetetlen bíraskodást Homonnai szabályos góllal kiegyenlített, de a bíró nem adta meg. A magyar csapat türelme elfogyott és megtette azt, amit még soha. *leponult a pályáról.*

UJJAALAKITOTTA USZÓSZAKOSZTÁLYÁT A NAC és meg is kezdte működését. Vízipóló-csapatát eldöntetlenül játszotta a Crisana-val: NAC—Crisana 5:5 (1:1).

Labdarugás

VENUS—ROMÁN HADSERÉG
VÁLOGATOTT 6:0 (1:0).

A Venus úgy győzött, ahogy akart a gyengén játszó katonai csapat ellen. Az érdekelt egyesületek tiltakozásukat jelentették be, hogy a katonaválogatott a bajnokság küszöbén mértéktelenül, igénybe veszi játékosait.

A Brassói MTE Bukarestben játszik vasárnap a Sportul Muncitoresc csapatával, amely a bukaresti másodosztályu bajnokságot nyerte.

„RÉMHIR” A TMTE SÜLYOS NEMETORSZÁGI VERESÉGÉRŐL

Temesvárt olyan hírek terjedtek el, hogy a TMTE turacsapata a nemetországi Beuthenben 8:1 arányú vereséget szenvedett az FC Beuthentől. Temesvárra azonban semmi jelentés sem érkezett és az egyesület vezetői körében komolyan „gódolnak a csapatért.

A RAPID GYŐZELME ANGLIABAN

— igaz hogy nem a legerősebb csapatok közül való együttes ellen:

Rapid—Clapton Orient 3:2 (0:2).

Atlétika

90 MÉTERNÉL MÉG EGY MÉTERREL VEZETETT KOVÁCS ZÁGRÁBAN

a 100 méteres döntőben. Biztos nyertesnek látszott, még pedig nagyszerű idővel, mikor térde megrándult és a többi beírta, sőt megelőzve, a harmadik helyre utasították.

A NEMZETKÖZI SZÖVETSÉG PROFIVA NYILVÁNYTOTTA NURMIT, DE Ö TOVÁBBRA IS AMATÖRNEK TEKINTI MAGAT

A Stockholmban üléselő nemzeti atlétikai szövetség Nurmit profivá nyilvánította. A határozatnak feltűnést keltő következményei vannak. A finnek megbízottjaik útján bejelentették, hogy tiltakoznak a döntés ellen és nem ismerik el kötelező erejűnek. Hogy nyíltan is mellő-



zik a határozatot, annak bizonyítéka, hogy vasárnap elindították Nurmit a helsinki singlors versenyen. A finn szövetség tehát továbbra is amatőrnek tekintti Nurmit. A nemzetközi szövetségé. — ahol eddig vasfegyelm volt — nyit „lázasdásnak” tekintik a finnek magatartását.

A GOROGOK OVÁSÁRA
A ZÁGRÁBI BALKÁN-OLIMPIÁN

megismételték a 4x400 méteres stafétafutást. Csak a két első helyezett futott, mert a többiek elismerték helyezésiüket. Az újrafutott versenyt is a jugoszlávok nyerték.

FINNORSZÁG—ESZTORSZÁG 119:61.
Nemzetközi válogatott Revalban.

Tenisz

NÜSSLEIN PROFI-VILÁGBAJNOK!

A chicagói profi teniszvilágbajnokság döntőjében a német Nüsslein 6:4, 6:2, 1:6, 7:5 arányban legyőzte a cseh Kozeluhot. Nüsslein nagy formában van.

Szerkesztői üzenetek

H. L. K-vár. Polemikus cikkét beállította miatt — sajnálatunkra — nem használhattuk fel. Küldjön alkalomadtán más írásokat, persze más szellemben is!

G. B. Iklánd. Versei egyelőre kiforratlanok és modorosak, bár kétségtelenül vannak meglátásai és megérzései. Tökéletesednie kell. Elsősorban jól meg kell tanulnia a helyesírást, aztán kifejezőmódjában világosabbá, tisztábbá kell válnia. Olvasson figyelmesen minél több új verset a kolozsvári és pesti irodalmi folyóiratokban, mert ezen a réven mérhet le legjobban gyöngéit és találhatja meg saját formanyelvét.

I. M., Marosvásárhely. „Emberi Sorsok” című egyetlen beküldött versét, ha bírálat alapjául vesszük: nem biztató. Ahhoz, hogy alaposabb kritikát gyakorolhasunk, több versére van szükségünk. Írások megítéléséhez csak így kaphatunk valamilyen távlatot. És még egyet: lehetőleg jobban formált, mélyebb, belülről gondosabb írásokat küldjön.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

Nr. 19.884—1934. C. I. 2394.

Serv. Economie.

ARLEJTESI HIRDETMEY

A Károly király-utca 37. szám alatti városi ház eladása céljából a városi polgármesteri hivatalban folyó évi szeptember hó 26-án délután 11 órakor egy második nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal a nyilvános számvitelről szóló törvény rendelkezéseinek betartása mellett tartatik.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott ár 5 százaléka.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági hivatalban megtekinthetők.

Brasov, la 24. August 1934.

Comisia Interimară:

Preşedinte:

Dr. C. Dumitrescu-Părvu m. p.

Secretar General:
A. Precup m. p.

L. BITAY I.

nőidivat-termével átköltözött,

a Mihai Voevod (Kolostor-utca) 25 szám alá, (Reiser-udvar). Tisztelettel kérem a n. é. közönség pártfogását.

Eladó

4 darab nagy kád,

egyenként 5000 liter űrtartalommal, különösen alkalmas cukkaégetők számára. Tudakozódni: Thomas Binder és Fiainál, Sibiu, Strada Octavian Goga No. 7.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés megismerteti feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Hoffher cséplő, körül gyűrűs, 1000-es eladó és egy 6 hengeres Oakland-autó. Esetleg elcserélném 8 vagy 900-al. Keresztes, Bañani Mare. 14234

Gyógyszertár Biharmegyében átadó. Megbízott dr. Ney Pál Oradea, Str. Alexandri 10.

1400—1500 mázsa vadlőherés elsőosztályu, marhának való sarjuszéna eladó. Azonnal szállíthat. Brassói nagyalomástól 500 m. távolságra. Ajánlatokat „Jóminőségű” jelígyére a kiadóba. 14298

Pianinó jó állapotban igen olcsón eladó. K. Einschenk, Fekete-u. 50. 14271

Városi gyógyszertárt keresek megvételre. Részletes komoly ajánlatokat „Gyógytár” jelígyére Rudolf Mosse Arad, kérek. 14338

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz”-hengerezést keresek vételre. Eladók 50 HP. indikált félstabil gőzgépet. Közvetítőket díjazom. Ing. Elias Győző, Timişoara IV. Bulev. Duca 27. 14337

Allást nyer

Perfekt vasesztérgályos azonnali belépéssel alkalmazást kap az Autobus Expres Ocland S. A., Odorheiu gépjavító műhelyében. Ajánlatok igénymegjelöléssel fenti címre küldendők. 14237

Allást keres

Cukrászsegéd állást keres. Brassó, Stra. Magazie 9.

Klinikán végzett gyakorlott műtősnő elhelyezkedne. Megkeresések „Szerényigényű” jelígyére bukaresti fiókiadóba, Sft. Mina 9.

Vegyes

Két gimnazista teljes ellátással és háztartással felvétetik. Brasov, Strada Regina Maria (Fekete-utca) 29. Kapuval szemben az emeleten. Roman családról. 14293

1—2 izr. iskolásleány teljes ellátást kaphat Brassó, Regale Carol 41. (Kapu-u.) 14268

Két iskolásgyereket teljes ellátással felveszek. Cim 1433 szám alát a kiadóban.

IDEGESSÉG és ÖSZTÖNÉLET

Írta: Dr. FELDMANN S. ideg orvos. — II. kiadás. 140 oldal. Ara 90 lej.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

25.000— lej jutalom

A svéd utépitő társaság (Brassó) minden személynek, amely akár a társaságnak, vagy a vizsgálatot vezető közegeknek felvilágosítást nyújt az augusztus 23-ról 24-re virradó éjjel történt lopásról, illetve a tettes vagy tettesek megállapítására vonatkozólag, 25 000 lej jutalmat fizet ki.